

SPRAWOZDANIE OPISOWE
Z WYKONANIA PLANU FINANSOWEGO
TYSKIEGO ZAKŁADU USŁUG KOMUNALNYCH
ZA 2023 ROK

Sporządził:
Główny księgowy
mgr Barbara Skotniczy

Zatwierdził:
Dyrektor
mgr Agnieszka Lyszczok

Data sporządzenia:
29.01.2024 r.

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	3
2. Omówienie dochodów	5
3. Omówienie wydatków	19
4. Przedsięwzięcia ujęte w WPF miasta Tychy oraz wydatki inwestycyjne	49
5. Zadania realizowane w ramach Budżetu Obywatelskiego	52
6. Wydatki remontowe	53
7. Wydatki Rad Osiedlowych	55
8. Informacja o zastosowanych ulgach	56
9. Podpisy	56

1. Wstęp

Tyski Zakład Usług Komunalnych w Tychach jako jednostka budżetowa funkcjonuje od 1 marca 2006 roku. Utworzony został na mocy Uchwały Rady Miasta Tychy Nr 0150/XLII/820/06 z dnia 26 stycznia 2006 r. w miejsce zlikwidowanego zakładu budżetowego pod tą samą nazwą przejmując jego zadania.

Do końca 2010 roku przedmiotem działania TZUK było zarządzanie, koordynowanie, administrowanie i eksploatacja, w tym utrzymanie porządku i czystości cmentarzy komunalnych, targowisk miejskich oraz innych miejsc wyznaczonych do handlu stanowiących własność Miasta Tychy lub przejętych przez Miasto Tychy w drodze umowy.

Z dniem 1 stycznia 2011 r. nastąpiło przyłączenie Miejskiego Schroniska dla Zwierząt oraz Izby Wytrzeźwień do Tyskiego Zakładu Usług Komunalnych, w wyniku czego doszło do poszerzenia zakresu działalności TZUK.

W latach 2012 – 2015 stopniowo ograniczany został zakres usług świadczonych przez Izbę Wytrzeźwień. Najpierw zaprzestano przyjmowania kobiet (od 1 lipca 2012 r. funkcjonował tylko oddział męski), następnie zlikwidowano dział terapii (umowa z psychologiem została rozwiązana z końcem marca 2013r.). Ostatecznie zmiany w funkcjonowaniu izby wytrzeźwień znalazły swój finał w czwartym kwartale 2015 roku poprzez podjęcie decyzji o likwidacji Tyskiej Izby Wytrzeźwień z dniem 2 stycznia 2016 r. Zadania związane z zapewnieniem opieki osobom nietrzeźwym zostały przekazane Gminie Sosnowiec w oparciu o porozumienie międzygminne, które jest corocznie odnawiane. Środki na finansowanie opieki nad osobami nietrzeźwymi przekazywane są do Gminy Sosnowiec w formie dotacji celowej. Finansowanie odbywa się bezpośrednio z budżetu Gminy Tychy, natomiast rozliczenia i nadzór nad realizacją porozumienia prowadzone są przez TZUK.

Od połowy 2015 przedmiot działania TZUK został poszerzony o utrzymanie obiektów i realizację zadań z zakresu gospodarki komunalnej (w tym obsługa systemu gospodarowania odpadami komunalnymi do marca 2018 r.), tworzenie i utrzymanie terenów zieleni miejskiej oraz realizację innych obowiązków gminy związanych z utrzymaniem czystości i porządku na terenie miasta.

Od stycznia 2020 r. TZUK przejął od MZUiM całość zadań związanych z utrzymaniem i zagospodarowaniem terenów zielonych (utrzymanie rabat stałych, utrzymanie drzewostanu w pasach drogowych, koszenie, utrzymanie czystości w pasach drogowych). Łączna powierzchnia terenów zieleni będąca w utrzymaniu TZUK od stycznia 2020 roku wynosi 358 ha, natomiast łączna liczba drzew to ok. 42 000.

Na bieżąco do naszej jednostki przekazywane są również tereny poinwestycyjne, które zwiększają ilość terenów do utrzymania.

W drugiej połowie 2022 roku na mocy porozumienia zawartego pomiędzy MZUiM a TZUK, jednostka nasza przejęła również prace związane z utrzymaniem czystości na Palcu Baczyńskiego, Rynku oraz Placu na Ryneczku osiedla K

Od marca 2022 r. Tyski Zakład Usług Komunalnych w Tychach został wyznaczony do realizowania uprawnień i obowiązków, kontroli wstępnej i weryfikacji sprawozdań oraz rozliczeń dotacji wynikających z zawartego porozumienia, na mocy którego Gmina Kobiór

powierza Gminie Tychy realizację zadania związanego z zapewnieniem opieki nad bezdomnymi zwierzętami z terenu Gminy Kobiór.

1 czerwca 2022 r., Gmina Tychy przy udziale TZUK podpisała umowę o współpracy z Fundacją Odzyskaj Środowisko w sprawie postawienia 3 szt. uli, zbudowanych z elementów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz ich zasiedlenia pszczołami miododajnymi. Umowa zakłada 3 letni okres współpracy obejmujący nadzór nad pasieką przez wykwalifikowanego pszczelarza oraz prowadzenie kampanii edukacyjnych w celu podnoszenia stanu świadomości ekologicznej społeczeństwa w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami w postaci zużytych baterii oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Ule zostały postawione w Parku Łabędzi i w 2023 r. odbył się pierwszy zbiór miodu.

Aktualnie po uwzględnieniu wszystkich zmian TZUK zajmuje się:

- 1) administrowaniem cmentarzami komunalnymi;
- 2) prowadzeniem schroniska dla bezdomnych zwierząt;
- 3) rozliczaniem dotacji związanej z obsługą porozumienia dotyczącego opieki nad osobami nietrzeźwymi dowożonymi do izby wytrzeźwień w Sosnowcu;
- 4) likwidacją miejsc nieprzeznaczonych do gromadzenia odpadów – tzw. „dzikich wysypisk”;
- 5) sprawowaniem opieki nad grobami i cmentarzami wojennymi oraz Miejscami Pamięci Narodowej na terenie miasta;
- 6) utrzymaniem szaletów publicznych;
- 7) utrzymaniem fontann na terenie miasta;
- 8) utrzymaniem placów zabaw, siłowni plenerowych oraz miejsc rekreacyjno-sportowych;
- 9) utrzymaniem stacji na psie nieczystości;
- 10) utrzymaniem i konserwacją miejskich parków, skwerów, urządzeń małej architektury oraz niezagospodarowanych terenów miasta;
- 11) inicjowaniem i koordynowaniem działań związanych z tworzeniem i utrzymaniem terenów zieleni w mieście;
- 12) utrzymaniem terenów zielonych w pasach drogowych na terenie Miasta Tychy;
- 13) utrzymaniem czystości w pasach drogowych;
- 14) współpracą z innymi jednostkami gminy w zakresie utrzymania terenów zieleni;
- 15) nadzorem nad utrzymaniem czystości i porządku w obrębie dróg, chodników i miejsc postojowych pojazdów samochodowych znajdujących się na terenie gminy;
- 16) działaniami z zakresu komunikacji i edukacji ekologicznej mieszkańców;
- 17) promocją i edukacją w zakresie opieki nad zwierzętami, tworzeniem i realizacją programów, kampanii i akcji edukacyjnych;
- 18) prowadzeniem wolontariatu na terenie schroniska dla zwierząt;
- 19) nadzór nad zawartymi porozumieniami.

Siedziba Tyskiego Zakładu Usług Komunalnych w Tychach od 1 września 2018 r. mieści się przy ul. Budowlanych 43.

Podstawą gospodarki finansowej TZUK jest roczny plan dochodów i wydatków. Obejmuje on wiele działów i rozdziałów klasyfikacji budżetowej w związku z różnorodnością prowadzonej działalności. Koszty ogólnozakładowe, administracyjne jednostki oraz związane z utrzymaniem stanowisk pracy osób zajmujących się działalnością komunalną oraz utrzymaniem zieleni ujmowane są od początku 2022 r. w rozdziale 90017 – zakłady

gospodarki komunalnej (wcześniej dzielone były kluczem alokacji kosztów wspólnych na trzy podstawowe rozdziały tj. 71035, 90013, 90095).

Planowane zatrudnienie na rok 2023 w TZUK wynosiło 42,63 et. i w rozbiciu na poszczególne działy przedstawiało się następująco:

- 7 et. w dziale 710 (cmentarze)
- 35,63 et. w dziale 900, w tym:
 - * 9 et. w rozdziale 90013 (schronisko dla zwierząt),
 - * 26,63 et. w rozdziale 90017 (administracja, dział zieleni miejskiej, dział małej architektury).

Przeciętne zatrudnienie wyliczone na potrzeby obliczenia przeciętnego wynagrodzenia wyniosło **41,70 et.**, a **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** w TZUK za okres od stycznia do grudnia 2023 r. w przeliczeniu na 1 etat wyniosło **5 594,50 zł.**

2. Omówienie dochodów

Plan dochodów TZUK wg uchwały na rok 2023 zatwierdzony został na kwotę **864 400 zł.**, natomiast na dzień sprawozdawczy wynosi **1 242 684 zł.** Składają się na niego dochody realizowane w następujących działach:

- dział 710 (działalność usługowa – cmentarze)	975 704 zł
- dział 900 (gospodarka komunalna i ochrona środowiska)	266 980 zł
w tym:	
- utrzymanie zieleni w miastach i gminach	32 950 zł
- schronisko dla zwierząt	49 030 zł
- pozostała działalność	185 000 zł

Wykonanie dochodów ogółem za okres sprawozdawczy wyniosło **123,70%**, co daje kwotę **1 537 203,40 zł**, w tym dochody nieplanowane **59 965,88 zł.** Dochody nieplanowane to głównie wpływy z rozliczeń związanych z podatkiem VAT, wpłat związanych z windykacją zaległości, opłat za korzystanie z automatycznej toalety, otrzymanego odszkodowania za zniszczone mienie, odsetek i wynagrodzenia płatnika zaliczek na podatek dochodowy oraz wypłaty zasiłków.

Wpływy dochodów zrealizowane w poszczególnych rodzajach działalności jednostki przedstawiają się następująco:

- dział 500 – handel	754,82 zł
- dział 710 - cmentarze	1 150 404,12 zł
- dział 851 - izba wytrzeźwień	749,79 zł
- dział 900 - gospodarka komunalna	381 918,58 zł
w tym	
*utrzymanie zieleni w miastach i gminach	70 968,60 zł
* schronisko dla zwierząt	78 010,07 zł
* zakłady gospodarki komunalnej	1 337,97 zł
* pozostała działalność	231 601,94 zł
- dział 926 - obiekty sportowe	3 376,09 zł

Szczegółowe omówienie realizacji wykonania planu finansowego w przekroju na poszczególne działy, rozdziały i paragrafy klasyfikacji budżetowej przedstawia dalsza część opracowania.

Tabela nr 1

L.p.	Wyszczególnienie	Plan wg uchwały	Plan po zmianach	Wykonanie	% wyk.
Dział 500- Handel					
Rozdział 50095 pozostała działalność					
1.	Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych ... 500-50095-0630 <i>- zwrócone koszty zastępstwa procesowego</i>	0,00	0,00	172,50 172,50	
2.	Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień 500-50095-0640 <i>- opłaty komornicze</i>	0,00	0,00	92,41 92,41	
3.	Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych 500-50095-0750 <i>- targowisko przy al. Bielskiej</i>	0,00	0,00	278,87 278,87	
4.	Wpływy z pozostałych odsetek 500-50095-0920 <i>-odsetki z tytułu nieterminowych wpłat należności</i>	0,00	0,00	211,04	
	Razem 50095	0,00	0,00	754,82	
Dział 710 - „DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA”					
Rozdział 71035 - Cmentarze					
1.	Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych 710-71035-0750 <i>- dzierżawa placu pod handel (ul. Cmentarna i Barwna)</i> <i>- dzierżawa obiektów cmentarnych Wartogłowiec</i>	128 000,00 38 000,00 90 000,00	128 000,00 38 000,00 90 000,00	126 483,12 36 273,84 90 209,28	99 95 100
2.	Wpływy z usług 710-71035-0830 <i>- opłaty cmentarne Wartogłowiec</i> <i>- opłaty cmentarne ul. Barwna</i> <i>- wpływy z refaktur za media</i>	697 500,00 531 000,00 160 000,00 6 500,00	840 300,00 669 000,00 160 000,00 11 300,00	1 016 140,63 862 507,84 141 347,94 12 284,85	121 129 88 109
3.	Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych 710-71035-0870 <i>- sprzedaż na złom</i>	0,00	0,00	175,00 175,00	-
4.	Wpływy z pozostałych odsetek 710-71035-0920 <i>-odsetki z tytułu nieterminowych wpłat należności</i>	0,00 0,00	0,00 0,00	7,53 7,53	-
5.	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych 710-71035-0940 <i>- zwrot podatku VAT</i>	0,00	7 404,00 7 404,00	7 404,09 7 404,09	100
6.	Wpływy z różnych dochodów 710-71035-0970 <i>- wynagrodzenie płatnika podatku dochodowego i wypłaty zasiłków chorobowych</i>	0,00	0,00	193,75 193,75	-
	Razem dział 710	825 500,00	975 704,00	1 150 404,12	118
Dział 851 – „Ochrona zdrowia”					
Rozdział 85158 – Izby wytrzeźwień					
1.	Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień 851-85158-0640 <i>- koszty upomnienia</i>	0,00	0,00	0,00	
2.	Wpływy z usług 851-85158-0830 <i>- opłaty pacjentów za pobyt w izbie wytrzeźwień</i>	0,00 0,00	0,00 0,00	425,83 425,83	

3.	Wpływy z pozostałych odsetek 851-85158-0920 <i>- odsetki od nieterminowych wpłat</i>	0,00	0,00	323,96	
		0,00	0,00	323,96	
	Razem dział 851	0,00	0,00	749,79	
Dział 900 - „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska”					
<i>Rozdział 90004 - Utrzymanie zieleni w miastach i gminach</i>					
1.	Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych ... 900-90004-0630 <i>- zwrócone koszty zastępstwa procesowego</i>	0,00	0,00	370,00	
				370,00	
2.	Wpływy z pozostałych odsetek 900-90004-0920 <i>- odsetki od nieterminowych wpłat</i>	0,00	0,00	5 150,36	
				5 150,36	
3.	Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów 900-90004-0950 <i>- otrzymane kary umowne</i>	16 900,00	30 518,00	59 160,50	194
				59 160,50	
4.	Wpływy z różnych dochodów 900-90004-0970 <i>- wpływy ze sprzedaży drewna</i> <i>- wynagrodzenie płatnika podatku dochodowego</i>	0,00	2 432,00	6 286,74	258
		0,00	0,00	6 281,74	
				6,00	
	Razem rozdział 90004	16 900,00	32 950,00	70 968,60	215
<i>Rozdział 90013 - Schronisko dla zwierząt</i>					
	Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych ... 900-90013-0630 <i>- zwrócone koszty sądowe</i>	0,00	0,00	262,50	
				262,50	
1.	Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień 900-90013-0640 <i>- koszty egzekucyjne</i>	0,00	0,00	311,21	
				311,21	
2.	Wpływy z usług 900-90013-0830 <i>- opłaty za pobyt zwierząt</i>	4 000,00	4 000,00	7 642,94	191
		4 000,00	4 000,00	7 642,94	191
3.	Wpływy z pozostałych odsetek 900-90013-0920 <i>- odsetki od nieterminowych wpłat</i>	0,00	0,00	109,23	-
		0,00	0,00	109,23	-
4.	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych 900-90013-0940 <i>- zwrot podatku VAT</i> <i>- rozliczenia z lat ubiegłych</i>	0,00	3 030,00	3 417,37	113
		0,00	0,00	386,91	
		0,00	3 030,00	3 030,46	100
5.	Wpływy z otrzymanych spadków i darowizn w postaci pieniężnej 900-90013-0960	18 000,00	42 000,00	66 094,00	157
6.	Wpływy z różnych dochodów 900-90013-0970 <i>- wynagrodzenie płatnika podatku dochodowego i</i> <i>zasilków chorobowych</i>	0,00	0,00	172,82	
		0,00	0,00	172,82	
	Razem rozdział 90013	22 000,00	49 030,00	78 010,07	159
<i>Rozdział 90017 – „Zakłady gospodarki komunalnej”</i>					
1.	Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych ... 900-90017-0630 <i>- zwrot opłat sądowych</i>	0,00	0,00	375,00	
		0,00	0,00	375,00	
2.	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych 900-90017-0940	0,00	0,00	216,61	-

	- zwrot podatku VAT - pozostałe rozliczenia			206,61 10,00	-
3.	Wpływy z różnych dochodów 900-90017-0970 - wynagrodzenie płatnika podatku dochodowego i zasiłków chorobowych - wpływy ze sprzedaży aparatów telefonicznych	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	746,36 744,36 2,00	
	Razem rozdział 90017	0,00	0,00	1 337,97	-
Rozdział 90095 - Pozostała działalność					
1.	Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych 900-90095-0750 - dzierżawa urzędzeń do dystrybucji pokarmu dla ptaków	0,00	0,00	376,67 376,67	
2.	Wpływy z usług 900-90095-0830 - opłaty za korzystanie z toalet publicznych - wpływy z refaktur za media	0,00	0,00	5 025,08 3 869,11 1 155,97	
3.	Wpływy z pozostałych odsetek 900-90095-0920 - odsetki od nieterminowych wpłat	0,00	0,00	244,09	
4.	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych 900-90095-0940 - zwrot podatku VAT - zwrot wydatków za lata ubiegłe (energia elektryczna)	0,00	0,00	220,45 141,42 79,03	
5.	Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów 900-90095-0950 - otrzymane kary za nienależyte wykonanie umowy - otrzymane odszkodowanie za zniszczone mienie	0,00	185 000,00 185 000,00	224 589,65 185 000,00 39 589,65	121 100 -
6.	Wpływy z różnych dochodów 900-90095-0970 - wynagrodzenie płatnika podatku dochodowego - sprzedaż zużytych elementów na złom	0,00 0,00	0,00 0,00	1 146,00 3,00 1 143,00	
	Razem rozdział 90095	0,00	185 000,00	231 601,94	125
	Razem dział 900	38 900,00	266 980,00	381 918,58	143
Dział 926 - Kultura fizyczna					
1.	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych 900-90017-0940 - pozostałe rozliczenia z lat ubiegłych	0,00	0,00	62,08	
2.	Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów 900-90095-0950 - otrzymane odszkodowanie	0,00	0,00	3 305,01	
3.	Wpływy z różnych dochodów 900-90095-0970 - wynagrodzenie płatnika podatku dochodowego	0,00	0,00	9,00	
	Razem rozdział 92601	0,00	0,00	3 376,09	
	OGÓLEM DOCHODY Dział 600;710; 851; 900	864 400,00	1 242 684,00	1 537 203,40	124

2.1 Dział 500 - HANDEL

Wpływy w dziale 500 są sporadyczne i dotyczą spłaty zaległych należności. Na wszystkie należności TZUK uzyskał nakaz zapłaty. Sprawy zostały przekazane do egzekucji komorniczej. W 2023 r. na rachunek TZUK wpłynęła od komornika kwota **754,82 zł**.

2.2 Dział 710 – Działalność usługowa – Cmentarze

Dochody w dziale 710 na rok 2023 pierwotnie zostały zaplanowane w kwocie **825 500,00 zł**. W trakcie roku plan został zwiększony do kwoty **975 704,00 zł**. Dochody dotyczą dzierżawy obiektów cmentarnych i miejsc handlowych przed cmentarzami a także wpływów z opłat cmentarnych, refaktur za media i rozliczeń związanych z podatkiem VAT. Od 1 stycznia 2022r. obowiązuje nowy cennik opłat cmentarnych wprowadzony Zarządzeniem nr 0050/467/21 Prezydenta Miasta Tychy.

Oprócz dochodów planowanych w roku sprawozdawczym zaewidencjonowano wpływy dotyczące sprzedaży na złom starego kotła olejowego, odsetek od nieterminowych wpłat oraz wynagrodzenia płatnika za terminowe rozliczanie zaliczek na podatek dochodowy i wypłaty zasiłków z ZUS.

Dochody działu 710 stanowią główne źródło wpływów Tyskiego Zakładu Usług Komunalnych (75 % wszystkich wpływów)

Na dzień 31 grudnia 2023 r. dochody w rozdziale 71035 ogółem zostały zrealizowane w 118% (**1 150 404,12 zł**).

2.2.1 Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze – 710-71035-0750

Planowane dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych stanowią istotną pozycję dochodową w dziale 710 (13%). Od 1 stycznia 2022 roku ceny za najem stanowisk uległy zmianie, podobnie jak kwota umowy na dzierżawę obiektów cmentarnych.

Dochody te dotyczą:

- najmu placu w celu prowadzenia handlu przed cmentarzem przy ul. Barwnej (5 stanowisk) i Cmentarnej - Wartogłowiec (7 stanowisk),
- dzierżawy gruntu pod kwaciarnię wraz z dojściem,
- dzierżawy obiektów cmentarnych zlokalizowanych na cmentarzu Wartogłowcu z przeznaczeniem na prowadzenie zakładu pogrzebowego (dom przedpogrzebowy wraz z kaplicą, prosekatorium, pomieszczenia handlowe, gospodarcze) wraz z gruntem o łącznej powierzchni 1825 m².

Wykonanie dochodów ogółem na dzień sprawozdawczy wyniosło **126 483,12 zł**, co stanowi 99% realizację planu i 11% udział we wszystkich dochodach zrealizowanych w dziale 710.

Na dochody te składają się wpływy:

- z najmu stanowisk handlowych i gruntu pod kwaciarnię - 36 273,84 zł – 95 % planu,
- z dzierżawy obiektów cmentarnych - 90 209,28 zł – 100 % planu.

Niższe wykonanie w przypadku dochodów z najmu wynika z braku pełnej obsady na całoroczne stanowisko handlowe. W przypadku handlu w okresie Świąt 1 Listopada odnotowano wzrost dochodów o 2 002,44 zł w porównaniu do roku ubiegłego. Łącznie

podpisano 22 umowy, w tym 2 na sprzedaż obwarzanków, natomiast w roku 2022 było 17 przedsiębiorców. Dochody z najmu stanowisk handlowych przed cmentarzem wyniosły 13 502,94 zł.

2.2.2 Wpływy z usług - 710-71035-0830

Planowane dochody z usług (840 300,00 zł) stanowią największy udział (86%) w dochodach realizowanych przez TZUK. Za okres sprawozdawczy osiągnęły poziom wyższy od założeń przyjętych w planie o kwotę **175 840,63 zł**.

Składają się na nie:

- dochody z cmentarza Wartogłowca - 862 507,84 - 129% planu (669 000,-)
- dochody z cmentarza przy ul. Barwnej - 141 347,94 - 88% planu (160 000,-)
- dochody z tytułu re-faktur za media - 12 284,85 - 109 % planu (11 300,-)

(faktury wystawione dla Zakładu Pogrzebowego ATRIUM za zużycie energii elektrycznej oraz opłaty za wodę i ścieki).

Do opłat i usług cmentarnych zalicza się opłaty za:

- miejsce pod grób ziemny lub murowany (opłata na 20 lub 40 lat),
- miejsce pod mogiłę urnową pojedynczą lub rodzinną (opłata na 20 lub 40 lat),
- opłata za kolumbarium,
- wydanie zezwolenia na budowę nagrobka,
- wydanie zezwolenia na budowę grobowca,
- wjazd na teren cmentarza.

Statystyka dotycząca dochodów z usług cmentarnych przedstawia się następująco:

Tabela nr 2

	CK Wartogłowiec	CK Barwna
Osoby pochowane	590	263
w tym:		
- pochówki urnowe	405 (w tym 20 kolumbaria)	135
- dzieci	2	2
Zezwolenia na:		
- wjazd, opłata dobową	107	108
- wjazd, opłata miesięczną	33	0
- budowę grobowca	24	38
	(6 piętowych, 13 pojedynczych, 5 rodzinnych)	(10 piętowych, 8 pojedynczych, 20 rodzinnych)
- postawienie nagrobka	49	160

W porównaniu do roku ubiegłego wpływy z opłat cmentarnych są wyższe o ok. 37%, pomimo mniejszej ilości pochówków o 45 osoby. Wpływ na ten wzrost miała sprzedaż miejsc w nowo wybudowanych kolumbariach na terenie cmentarza w Wartogłowcu.

Pierwsza sprzedaż niszy urnowej miała miejsce 23 maja 2022r. Opłata za jedną niszę na 2 urny wynosi 3 750,00 zł netto. Do użytku zostało przekazanych 576 nisz urnowych znajdujących się w 12 modułach kolumbaryjnych, w każdym po 48 nisz na 2 urny. W roku 2022 sprzedano 16 nisz w kolumbariach, natomiast w 2023 20 szt. przy pochówkach i 2 jako rezerwacja.

2.2.3 Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych – 710-71035-0870

Dochody zrealizowane w tej pozycji dotyczą sprzedaży na złom zlikwidowanego pieca olejowego i wynoszą **175 zł**.

2.2.4 Wpływy z pozostałych odsetek - 710-71035-0920

Dochody z odsetek za nieterminowe regulowanie należności w dziale 710 – Działalność usługowa – Cmentarze nie zostały ujęte w planie. W okresie sprawozdawczym na rachunek jednostki wpłynęła kwota **7,53 zł**. Większość należności regulowana jest terminowo.

2.2.5 Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych - 710-71035-0940

Dochody zrealizowane w tej podziale klasyfikacji budżetowej dotyczą rozliczeń związanych z podatkiem VAT (7 404,09 zł).

2.2.6 Wpływy z różnych dochodów - 710-71035-0970

Dochody zrealizowane w tej pozycji dotyczą wynagrodzenia przysługującego płatnikowi za terminowe przekazywanie zaliczek na podatek dochodowy oraz za wypłaty zasiłków chorobowych i innych świadczeń refundowanych przez ZUS. Na dzień sprawozdawczy otrzymane wpływy wyniosły **193,75 zł**.

2.3 Dział 851 – Ochrona zdrowia

Zadania związane z zapewnieniem opieki osobom nietrzeźwym z terenu miasta Tychy od dnia 2 stycznia 2016 r. realizowane są przez Izbę Wytrzeźwień w Sosnowcu na mocy podpisanego porozumienia z Gminą Miasta Sosnowiec. Poniżej statystyka przyjęć.

Tabela nr 3

Przyjęcia do IZBY WYTRZEŻWIEN w Sosnowcu osób z terenu GMINY TYCHY w roku 2023					
2023	Osoby przyjęte	Kobiety	Mężczyźni	Nieletni	Bezdomni
I kwartał	228	27	201	0	48
II kwartał	265	15	250	0	42
III kwartał	262	42	220	1	43
IV kwartał	285	23	262	0	76
RAZEM	1 040	107	933	1	209

Dochody realizowane przez TZUK dotyczą egzekucji należności powstałych w latach ubiegłych.

Zrealizowane dochody za okres sprawozdawczy wyniosły zaledwie **749,79zł**. Szczegółowe kwoty zrealizowanych dochodów zawarte są w tabeli nr 1 str. 6.

Należności na 31.12.2023 r. wynoszą ogółem **11 044,89 zł**, w tym:

- z tytułu opłat za pobyt w izbie wytrzeźwień 7 348,89 zł,
- z tytułu kary za nienależyte wykonanie umowy 3 696,00 zł.

Na należności wystawiono tytuły wykonawcze. Prowadzona egzekucja często okazuje się jednak bezskuteczna w wyniku czego dochodzi do umorzenia postępowania a w efekcie końcowym do umorzenia należności.

2.3.1 Wpływy z usług – 851-85158-0830

Wpływy z opłat za pobyt w izbie wytrzeźwień za okres sprawozdawczy wyniosły zaledwie **425,83 zł**. Dochody uzyskiwane są wyłącznie w drodze prowadzonej egzekucji administracyjnej wobec osób, które zalegają ze spłatą należności. Ze względu na niewypłacalność dużej części dłużników (osoby bezrobotne i bezdomne) lub zgony zobowiązanych znaczna część postępowań egzekucyjnych jest umarzana.

Należności na dzień 31.12.2023 r. wynoszą **7 348,89 zł** i w całości stanowią zaległość.

Należności za pobyt w izbie wytrzeźwień dochodzone są w oparciu o przepisy kodeksu postępowania administracyjnego i działu III Ordynacji podatkowej oraz ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

2.3.2 Wpływy z pozostałych odsetek – 851-85158-0920

Wpływy z odsetek obejmują odsetki za regulowanie należności za pobyt w izbie wytrzeźwień po upływie terminu płatności.

Dochody wykonane na koniec roku 2023 wynoszą **323,96 zł**. Do naliczenia i pobrania odsetek dochodzi w chwili egzekucji należności głównej. Należności z tytułu odsetek na koniec okresu sprawozdawczego nie występują z powodu zmiany ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (odstąpienie od naliczania odsetek).

2.3.3 Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów - 851-85158-0950

Pozycja ta widnieje w sprawozdaniu jednostki jako należność. Jest to naliczona kara za niewłaściwą realizację umowy na obsługę medyczną izby wytrzeźwień z roku 2014. Pomimo upływu czasu nie została ona uregulowana, w związku z czym windykacja została przekazana do kancelarii prawnej w celu podjęcia stosownych kroków. Kwota roszczenia wynosi **3 696,00 zł**. W lutym 2017 roku uzyskano nakaz zapłaty. Nadanie klauzuli wykonalności umożliwiło skierowanie sprawy do egzekucji komorniczej, jednak do dnia dzisiejszego nie udało się odzyskać należnych nam kwot. Dłużnik posiada wielu wierzycieli a jego aktualne dochody nie pozwalają na skuteczne zaspokojenie naszych roszczeń.

2.4 Dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska

Dochody realizowane przez TZUK w dziale 900 obejmują wpływy wypracowane w rozdziale utrzymanie zieleni miejskiej, schroniska dla zwierząt, zakłady gospodarki komunalnej oraz pozostałej działalności (dział małej architektury).

Plan dochodów ogółem po zmianach dla działu 900 na rok 2023 wynosi **266 980,00 zł** co stanowi 21% udział w planowanych dochodach TZUK.

Wykonanie dochodów ogółem za okres sprawozdawczy wyniosło 143%, przy czym odnotowano również wpływy nie ujęte w planie, które dotyczą wpłaconych kar umownych, dochodów ze sprzedaży drewna, odsetek za nieterminowe regulowanie płatności, rozliczeń z lat ubiegłych, otrzymanego odszkodowania za zniszczone mienie oraz wpływów z refaktur.

Tabela nr 4

Opis	Rozdział	Plan	Wykonanie	% wyk.
Utrzymanie zieleni w miastach i gminach	90004	32 950,00	70 968,60	215
Schronisko dla zwierząt	90013	49 030,00	78 010,07	159
Zakłady gospodarki komunalnej	90017	0,00	1 337,97	-
Pozostała działalność	90095	185 000,00	231 601,94	125
RAZEM		266 980,00	381 918,58	143

2.4.1 Dochody realizowane przez dział zieleni miejskiej – rozdział 90004

Dochody zrealizowane w kwocie **70 968,60 zł** dotyczą:

- otrzymanych kar umownych za niewywiązanie się z warunków umowy;
- odsetek od nieterminowego regulowania należności;
- wpływów ze sprzedaży drewna pochodzącego z wycinki z terenów miejskich;
- wynagrodzenia płatnika za terminowe przekazywanie zaliczek na podatek dochodowy.

W roku 2023 kontynuowana była spłata w ratach naliczonej kary za nienależyte wykonanie umowy związanej z nasadzeniami drzew oraz podpisano porozumienia o polubownym załatwieniu spraw związanych z naliczonymi karami w okresie pandemii. Wykonawca dokonał spłaty zobowiązań wraz z odsetkami.

2.4.2 Dochody realizowane przez Miejskie Schronisko dla Zwierząt - rozdział 90013

Planowane dochody realizowane przez Miejskie Schronisko dla Zwierząt zajmują niewielką pozycję w strukturze dochodów TZUK (zaledwie 4 %). Dotyczą opłat za pobyt zwierząt w schronisku uiszczanych przez właścicieli odłowionych zwierząt oraz dobrowolnych wpłat tytułem darowizny na utrzymanie zwierząt.

Plan dochodów ogółem dla rozdziału 90013 na rok 2023 wynosi po zmianach **49 030,00 zł**, natomiast **wykonanie dochodów ogółem** za okres sprawozdawczy zamknęło się kwotą **78 010,07 zł** i obejmuje również dochody nieplanowane na łączną kwotę 931,46 zł.

Tyskie schronisko dla zwierząt oprócz wsparcia finansowego, ujętego w planie jednostki jako dochód z darowizn w postaci pieniężnej, otrzymuje również pomoc rzeczową, która pozwala w znacznym stopniu zmniejszyć wydatki budżetowe związane z utrzymaniem schroniska. W roku 2023 Miejskie Schronisko dla Zwierząt otrzymało następujące darowizny:

- 2 850,23 kg suchej karmy dla psów,
- 2 898,41 kg puszek dla psów,
- 1 023,58 kg suchej karmy dla kotów,
- 856,97 kg puszek dla kotów,
- 198,47 kg saszetek dla kotów,
- 203,62 kg saszetek dla psów,
- 2 klatki dla kotów,
- 620,30 kg żwirku, pelletu dla kotów,
- 15,10 kg kiełbasy dla psa oraz
- ręczniki papierowe, podkłady higieniczne, mleko dla kotów i szceniąt, krople na kleszcze, obrozę na kleszcze, suplementy diety Arthrosterol, olej z łososia, suplementy diety KalmVet, preparaty na odporność Vetexpert i over zoo, płyny uniwersalne, mydło w w płynie, zmywaki do naczyń, ścierki domowe, legowiska dla psów, szampony dla psów, transportery materiałowe dla kotów, probiotyki, suplementy diety Hemidol, płyny do dezynfekcji, chusteczki nawilżające, tabletki na kleszcze, drapaki dla kota, klatka kenelowa, zabawki.

Powyższe darowizny wycenione zostały po cenach ewidencyjnych na kwotę **119 233,53 zł**.

Darczyńcami byli mieszkańcy Tychów i miast sąsiadujących, obywatele Ukrainy, firma ASSA ABLOY, Fundacja Budujemy Przyszłość „Cemex”, Lear Corporation, Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy w Tychach, Fundacja Psi Los akcja „Burek sam nie poprosi”, Magna Car Top Systems Poland, MDK nr 1 w Tychach, CVGS Sp. z o.o., Action Bieruń, Aki Go Trekking, sieć „Żabka”, Tychydis Sp. z o.o., Klub Sportowy „Sparta Tychy”, sieć „Netto”, „DHL”, „ALUFLEXPACK” Polska, NEXTEER, Stowarzyszenie

„Faithful to Animals”, „Press-Glass” Tychy, Wojskowe Centrum Rekrutacji w Tychach, Stowarzyszenie „Szarak Polski”, Wolontariusze Schroniska, a także placówki oświatowe :

- Szkoła Podstawowa nr 10 w Orzeszu-Woszczycach,
- Zespół Szkół Specjalnych nr 2 w Mikołowie,
- Przedszkole nr 19 w Tychach,
- Szkoła Podstawowa nr 13 w Tychach,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 5 w Tychach,
- Przedszkole nr 1 w Mikołowie,
- Przedszkole nr 1 w Tychach,
- Przedszkole nr 10 w Tychach,
- Przedszkole nr 5 w Tychach,
- Przedszkole w Gostyni,
- Szkoła Podstawowa nr 22 w Tychach,
- Przedszkole SportArt w Tychach,
- Szkoła Specjalna nr 8 w Tychach,
- Szkoła Podstawowa nr 6 w Tychach Czułowie,
- Szkoła Podstawowa nr 24 w Tychach Urbanowicach,
- Przedszkole nr 6 w Tychach,
- Szkoła Podstawowa nr 10 w Mikołowie,
- Szkoła Podstawowa w Bojszowach,
- Szkoła Podstawowa nr 36 w Tychach,
- Zespół Szkół nr 9 w Tychach,
- Szkoła Podstawowa STO w Tychach,
- Przedszkole nr 18 w Mikołowie,
- Szkoła Podstawowa nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi w Tychach,
- Przedszkole ABC w Tychach,
- Szkoła Podstawowa nr 10 w Tychach,
- Przedszkole nr 18 w Tychach,
- Szkoła Podstawowa nr 14 w Tychach,
- Przedszkole Specjalne „Iskierka” w Tychach,
- Przedszkole nr 21 w Tychach,
- Szkoła Podstawowa nr 5 w Tychach,
- Niepubliczna Szkoła w Tychach, ul. Paprocańska 84,
- Przedszkole nr 1 w Lędzinach,
- Przedszkole nr 3 w Mikołowie,
- Szkoła Podstawowa nr 23 w Tychach,
- Szkoła Podstawowa nr 10 w Mikołowie,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 21 w Katowicach,
- Szkoła Muzyczna w Tychach,
- Sportowa Szkoła Podstawowa nr 19 w Tychach,
- Żłobek „Mikołajkowo” w Bieruniu,
- Szkoła Podstawowa nr 3 w Tychach,
- Szkoła Podstawowa w Okleśnej,
- Szkoła Podstawowa nr 11 w Tychach,
- ZDZ Katowice – Zespół Szkół im. Orłąt Lwowskich w Tychach,
- Szkoła Podstawowa nr 37 w Tychach.

Miejskie Schronisko dla Zwierząt w Tychach oprócz podstawowej działalności realizuje również zadania edukacyjne we współpracy z nauczycielami wszystkich szczebli szkół oraz z przedszkolami. Edukacja jest istotnym elementem sprzyjającym w walce z bezdomnością zwierząt. Na terenie schroniska organizowane są prelekcje, których zadaniem jest

przekazywanie wiedzy dotyczącej ochrony zwierząt i opieki nad nimi jak również zasad funkcjonowania schroniska. Podczas zwiedzania Schroniska dzieci poznają obowiązki wynikające ze świadomego posiadania zwierząt, informowane są o potrzebach zwierząt domowych oraz o opiece, jakiej one wymagają. Ważnym elementem każdej prelekcji jest również propagowanie identyfikacji i sterylizacji zwierząt. W 2023 roku przeprowadzono 18 prelekcji, m.in. w następujących jednostkach oświatowych: SZ nr 1, ul. Wejchertów 20, Przedszkole ABC, ul. Nowokościelna 33, Przedszkole ABC ul. Dmowskiego 112, Przedszkole nr 8, ul. Wojska Polskiego 2, Przedszkole ArtSport w Tychach, SP nr 5, ul. Czarneckiego 22, SP nr 14, ul. Brzozowa 24, SP nr 11, ul. Skłodowskiej 4, SP nr 24, ul. Pogodna 37.

Od 1 marca 2020 roku na terenie schroniska dla zwierząt działa wolontariat. W 2023 roku aktywnych było 18 wolontariuszy, których zadaniem jest praca na rzecz schroniska polegająca m.in. na: socjalizacji zwierząt, wspieraniu adopcji, promowaniu działalności schroniska, pielęgnacji zwierząt, wykonywaniu drobnych prac porządkowych.

W 2023 roku udało się znaleźć nowy dom dla kolejnych 2 psów, które w 2020 zostały przygarnięte przez nasze schronisko w oparciu o zawarte porozumienie pomiędzy Gminą Miasta Tychy reprezentowaną przez Dyrektora TZUK a Stowarzyszeniem zwykłym „Pogotowie dla Zwierząt” z siedzibą w Korytnicy o współpracy na rzecz zapewnienia opieki „psom z Radys”. Porozumienie to zostało zawarte w następstwie prośby Stowarzyszenia o pilną pomoc w opiece nad potrzebującymi zwierzętami, które w liczbie 1060 szt. znalazły się w nadzwyczajnych okolicznościach i którym należało zapewnić pilną opiekę. Do Tyskiego Schroniska przyjęto psy w ilości 23 szt. z czego w schronisku nadal pozostaje 5.

W marcu 2022 roku do tyskiego schroniska trafiły psy z Ukrainy w łącznej ilości 12 szt., z czego do tej pory udało się znaleźć nowy dom dla 9 podopiecznych, 3 nadal pozostają pod naszą opieką (Iwan, Kirył, Yana).

W 2023 roku:

- kontynuowana była akcja adopcyjna wraz ze Sklepem „Leopardus” w Galerii „Libero” Katowice oraz RakOFF Mediateka. Akcje miały na celu edukację społeczną w szczególności w zakresie sterylizacji oraz kastracji, poszukiwanie nowych właścicieli dla naszych podopiecznych, promocję schroniska oraz zbiórkę karmy dla zwierząt w schronisku;
- kontynuowana była współpraca z tygodnikiem Twoje Tychy - co tydzień ukazywało się w gazecie ogłoszenie adopcyjne psiaka bądź naszego kociaka;
- podjęto współpracę z tyskimi fotografami na zasadzie wolontariatu np. Psie Foto <https://www.facebook.com/profile.php?id=61554087493712>, fotografia psów Marta Muszyńska, fotografie robione z drona Foto Przewrotca - Jakub Kulicki <https://www.facebook.com/profile.php?id=61554087493712>
- współpracowano również na zasadzie wolontariatu z Agencją Reklamową Ogniskova - np projekty graficzne pinsów, obsługa fotograficzna na eventach
- na zasadzie wolontariackiej korzystaliśmy z zabiegów groomerskich dla naszych czworonogów w Gold Dog Salon Fryzjerski dla Psów <https://www.facebook.com/GoldDogPL> oraz z usług drukarni Piga.pl - druk plakatów promujących adopcje, druk wielkoformatowy – citylighty;
- organizowaliśmy cykliczne spotkania z naszymi wolontariuszami, które nastawione były na pracę z psami, analizowaliśmy trudniejsze przypadki i komunikację;
- współpracowaliśmy z Tyskim Centrum Wolontariatu (udostępnienie sali konferencyjnej potrzebnej na spotkania. Spotkania prowadziła nasza wolontariuszka Anna Wilczek trener i

behawiorysta psów. Spotkania online z Moniką Suchowiak - seminaria i warsztaty z komunikacji psów, analiza filmów z komunikacji konkretnych psów z naszego schroniska. Są to spotkania dla naszych wolontariuszy ale korzystają z nich również pracownicy schroniska). - zachęcaliśmy tyszan do wspierania naszych podopiecznych poprzez prowadzenie konta na fb np. akcja „kartka z kalendarza adwentowego - prezenty dla konkretnych podopiecznych”.

2.4.2.1 Wpływy z tytułu opłata i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego – 900-90013-0630

Wpłaty od komorników kosztów sądowych w związku z prowadzoną egzekucją należności w wysokości 262,50zł.

2.4.2.2 Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnienia - 900-90013-0640

Wpłaty od komorników zaliczek komorniczych w związku z prowadzoną egzekucją należności w wysokości 311,21zł.

2.4.2.3 Wpływy z usług - 900-90013-0830

Jednym z zadań realizowanych przez Miejskie Schronisko dla Zwierząt jest odławianie bezdomnych zwierząt. W przypadku ujawnienia właściciela zwierzęcia naliczana jest opłata za pobyt w schronisku zgodnie z Zarządzeniem Prezydenta Miasta Tychy nr 0050/470/21 z dnia 28 grudnia 2021 r. Opłata za pierwszą dobę wynosi 25 zł, za każdą następną 20 zł. Nowe stawki obowiązują od 1 stycznia 2022 r.

Dochody uzyskane z powyższych wpłat na dzień 31.12.2023 r. wyniosły **7 642,94 zł** (plan 4 000,00 zł) i stanowią **10%** zrealizowanych wpływów w rozdziale 90013 i **191%** planowanych wpływów z tego tytułu.

Na koniec okresu sprawozdawczego występują **należności**, z tytułu nieuregulowanych opłat za pobyt zwierząt w schronisku na łączną kwotę **1 030,00 zł**. Osoby odbierające swoje zwierzęta ze schroniska pomimo składania pisemnego zobowiązania do uiszczenia opłaty uchylają się od spełnienia swojego zobowiązania. W celu ściągnięcia należnych kwot podejmowane są odpowiednie kroki mające na celu wyegzekwowanie należności.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. stan liczebny zwierząt w schronisku wynosi 44 sztuk i w porównaniu do roku ubiegłego jest o 4 szt. mniejszy

Tabela nr 5

Zmiany liczby psów przebywających w Schronisku w 2023 roku.

<i>miesiąc</i>	<i>początkowa liczba zwierząt</i>	<i>przyjęte</i>	<i>wydane</i>	<i>ucieczki</i>	<i>zgony</i>	<i>eutanazje</i>	<i>właściciele</i>	<i>końcowa liczba zwierząt</i>
I	40	17	18	0	0	1	14	38
II	38	28	19	0	0	0	10	47
III	47	14	19	0	0	1	9	41
IV	41	19	26	0	0	0	14	34
V	34	12	15	0	0	0	9	31
VI	31	21	18	0	0	2	14	32
VII	32	24	24	0	1	0	19	31
VIII	31	31	25	0	0	1	21	36

<i>miesiąc</i>	<i>początkowa liczba zwierząt</i>	<i>przyjęte</i>	<i>wydane</i>	<i>ucieczki</i>	<i>zgony</i>	<i>eutanazje</i>	<i>właściciele</i>	<i>końcowa liczba zwierząt</i>
IX	36	24	26	0	0	0	19	34
X	34	13	15	0	0	1	10	31
XI	31	12	14	0	0	1	10	28
XII	28	29	26	1	0	0	22	30
suma	-	244	245	1	1	7	171	-

Z ogólnej liczby 245 psów wydanych w 2023r. - 171 sztuki to zwierzęta odebrane przez właścicieli.

Tabela nr 6

Zmiany liczby kotów przebywających w Schronisku w 2023 roku.

<i>miesiąc</i>	<i>początkowa liczba zwierząt</i>	<i>przyjęte</i>	<i>wydane</i>	<i>ucieczki</i>	<i>zgony</i>	<i>eutanazje</i>	<i>właściciele</i>	<i>końcowa liczba zwierząt</i>
I	8	11	7	0	0	0	1	12
II	12	8	9	0	1	2	4	8
III	8	7	5	0	0	2	1	8
IV	8	10	5	0	1	1	2	11
V	11	14	5	0	3	3	2	14
VI	14	24	14	0	0	1	3	23
VII	23	12	15	0	2	0	1	18
VIII	18	16	18	0	1	0	3	15
IX	15	15	15	0	1	2	3	12
X	12	19	17	0	0	1	1	13
XI	13	18	16	0	0	1	5	14
XII	14	9	7	0	0	2	1	14
suma	-	163	133	0	9	15	27	-

Z ogólnej liczby 133 kotów wydanych w 2023r. - 27 sztuk zostało odebranych przez właścicieli.

2.4.2.2 Wpływy z pozostałych odsetek - 900-90013-0920

Dochody z odsetek na rok 2023 nie były ujęte w planie, wpływy w okresie sprawozdawczym wyniosły zaledwie **109,23 zł.**

2.5.2.3 Wpływy z rozliczeń/ zwrotów z lat ubiegłych - 900-90013-0940

Dochody zrealizowane w tej pozycji wynoszą **3 417,37 zł** i zostały zrealizowane bez planu.

Wpłaty dotyczą

- zwrotu z podatku VAT - 386,91 zł,
- rozliczeń z lat ubiegłych - 3 030,46 zł

(zwrot wydatków z roku ubiegłego za testy dla zwierząt oraz wynagrodzenia dla opiekuna stażu).

2.5.2.4 Wpływy z otrzymanych spadków, zapisów i darowizn w postaci pieniężnej - 900-90013-0960

Planowane wpływy z darowizn pieniężnych na rok 2023 szacowane były na kwotę **42 000 zł**. Darowizny wpłacane są na rachunek bankowy lub bezpośrednio do kasy schroniska. Są to wpłaty dobrowolne (ich wysokość zależy od hojności darczyńców) oraz wpłaty wynikające z wyroków sądowych. Na koniec grudnia 2023 r. wykonanie wyniosło **66 094,00 zł**. Tak wysoki stopień realizacji dochodów wynika z hojności naszych darczyńców. Wśród darowizn znajduje się wpłata w kwocie 5 000,00 zł, która była dedykowana na leczenie behawioralne Hektora w specjalistycznej placówce.

2.5.2.5 Wpływy z różnych dochodów - 900-90013-0970

Dochody zrealizowane w tej pozycji wynoszą **172,82 zł** i dotyczą wynagrodzenia płatnika zaliczek na podatek dochodowy oraz zasiłków chorobowych i innych świadczeń wypłacanych przez ZUS.

2.5.3 Zakłady gospodarki komunalnej - rozdział 90017

Dochody zrealizowane w tym rozdziale nie były planowane. Obejmują wpłaty z tytułu zwrotu opłat sadowych, rozliczeń, zwrotów z lat ubiegłych, wynagrodzenia płatnika zaliczek na podatek dochodowy oraz zasiłków chorobowych i innych świadczeń wypłacanych przez ZUS dotyczące działalności ogólnozakładowej TZUK.

Dochody ogółem wyniosły **1 337,97zł** a ich szczegółowy podział zawarty jest w tabeli nr 1 na stronie 7-8.

2.5.4 Pozostała działalność - rozdział 90095

Planowane dochody pozostałej działalności wynoszą **185 000,00 zł** i dotyczą wpływów z tytułu kar za nienależyte wykonanie umowy.

Zrealizowane dochody za okres sprawozdawczy wyniosły ogółem **231 601,94 zł** i dotyczyły:

- wpływów z najmu i dzierżawy urządzeń do dystrybucji karmy dla ptaków - **376,67 zł**;
- opłat za korzystanie z toalety publicznej – **3 869,11 zł**;
- wpłat z tytułu wystawionych refaktur za zużyte media przez obce firmy – **1 155,97 zł**;
- zwrotów wydatków z lat ubiegłych oraz rozliczeń VAT - **220,42 zł**;
- otrzymanych odsetek od niezapłaconych w terminie kar umownych – **244,09 zł**;
- otrzymanego odszkodowania od ubezpieczyciela za szkody w mieniu (dotyczy dewastacji koszy w Parku Suble, uszkodzonych ławek oraz zdewastowanych misiów w parku Niedźwiadków) – **39 589,65 zł**;
- otrzymanych kar umownych – **185 000,00 zł**;
- sprzedaży zużytego wyposażenia na złom – **1 146,00 zł**;
- wynagrodzenia płatnika zaliczek na podatek dochodowy – **3,00 zł**.

Podział dochodów wg klasyfikacji budżetowej ujęty jest w tabeli nr 1 str. 8.

2.6. Dział 926 - Kultura fizyczna – obiekty sportowe

Dochody zrealizowane w dziale 926 dotyczą przyznanego odszkodowania za uszkodzone mienie oraz rozliczeń z lat ubiegłych i wynagrodzenia płatnika. Są to dochody incydentalne i za cały rok wyniosły **3 376,09 zł**. Realizowane były bez planu.

3. Omówienie wydatków

Plan wydatków dla TZUK według Uchwały budżetowej na 2023 r. zatwierdzony został na kwotę **14 474 154,00 zł**. W okresie sprawozdawczym został zwiększony o **4 636 148,00 zł**, w tym:

- **8 300,00 zł** na realizację porozumienia z Gminą Kobiór w sprawie zapewnienia opieki bezdomnym zwierzętom;

- **6 000,00 zł** na utrzymanie zieleni przed budynkiem Zespołu Szkół Muncypialnych;

- **4 188,00 zł** na wypłatę nagrody jubileuszowej;

- **245 000,00 zł** przeniesienie niewykorzystanych środków z roku 2022 na zadanie inwestycyjne pn. „Modernizacja alejek wraz z małą architekturą na skwerze przy ul. Skłodowskiej”;

- **1 470 000,00 zł** przeniesienie niewykorzystanych środków z roku 2022 na zadanie inwestycyjne pn. „Modernizacja alejek w Miejskim Parku Solidarności”;

- **166 000 zł** przeniesienie niewykorzystanych środków z roku 2022 na zadanie inwestycyjne pn. „Budowa skweru przy ul. Cienistej”;

- **584 000,00 zł** przeniesienie niewykorzystanych środków z roku 2022 na zakup i montaż ławek i koszy do Miejskiego Parku Solidarności;

- **16 000,00 zł** na utrzymanie schroniska dla zwierząt - opieka weterynaryjna;

- **45 110,00 zł** na wydatki bieżące – opłaty za czynsze, media, wpłaty do PFRON i inne;

- **5 000,00 zł** na pobyt Hektora na szkoleniu behawioralnym (środki z darowizny);

- **440 710,00 zł** na utrzymanie zielni niskiej;

- **90 000,00 zł** na rewitalizację zieleni na 2 rondach;

- **95 000,00 zł** na posadzenie drzew przy ul. Długiej;

- **9 000,00 zł** środki z MZUiM na wykonanie nasadzeń przy ul. Szojdy w ramach Budżetu Obywatelskiego;

- **347 500,00 zł** na remont pomnika Walki i Pracy w Miejskim Parku Solidarności;

- **464 140 zł** zwiększenie środków na zakup i montaż ławek i koszy do Miejskiego Parku Solidarności;

- **120 000,00 zł** na remont nawierzchni na placu zabaw;

- **60 000,00 zł** na zakup 2 szt. garaży ocieplanych;

- **93 000,00 zł** na wykonanie pielęgnacji drzew na terenie Ośrodka Paprocany;

- **355 000,00 zł** na wykonanie dodatkowych nasadzeń wraz z montażem ławek przy ul. Nałkowskiej;

- **12 200,00 zł** – środki z MZUiM na letnie utrzymanie dróg

i zmniejszony o **687 018,00 zł**, w tym:

- **764,00 zł** – zmiana dysponenta – działalność sportowa;

- **67 624,00 zł** – zmniejszenie planu po podpisaniu umowy na realizację remontu pomnika

- **45 000,00 zł** - zmniejszenie planu po podpisaniu umowy na realizację BO

- **13 000,00 zł** – przekazanie środków do innej jednostki;

- **351 230,00 zł** – zmiany w WPF – modernizacja alejek w Parku Miejskim

- **60 000,00 zł** – zmiany w WPF – zakup i montaż ławek do Miejskiego Parku Solidarności;

- **149 400,00 zł** – zmiany w WPF – nasadzenia zieleni i montaż ławek przy ul. Nałkowskiej.

Na dzień 31.12.2023 r. plan po zmianach ogółem wynosi **18 423 284,00 zł**, w tym wydatki majątkowe na kwotę **3 429 392,00 zł**. Wykonanie planu ogółem za okres sprawozdawczy kształtuje się na poziomie **88%** co daje kwotę **16 188 619,84 zł**. **Wydatki majątkowe** zostały zrealizowane na poziomie **63 % - 2 144 218,01 zł**.

Plan finansowy TZUK wg stanu na koniec okresu sprawozdawczego obejmuje 7 działów i 12 rozdziałów klasyfikacji budżetowej. Wydatki ogólnozakładowe oraz związane z utrzymaniem stanowisk pracy od początku 2022 roku klasyfikowane są w rozdziale 90017 – zakłady gospodarki komunalnej. Bez zmian pozostało klasyfikowanie wydatków osobowych oraz związanych z utrzymaniem stanowisk pracy w przypadku obsługi cmentarzy komunalnych oraz schroniska dla zwierząt, które są rozliczane jako koszty bezpośrednie świadczonych usług.

Plan finansowy wydatków TZUK po zmianach jakie miały miejsce w trakcie roku 2023 r. w podziale na rozdziały klasyfikacji budżetowej oraz rodzaj ponoszonych wydatków przedstawia tabela nr 7.

Tabela nr 7

Rozdział/ nazwa	Ilość etatów planowa na	Działalność bieżąca	Nagrody jubileuszowe odprawy	Wydatki jednorazowe, Budżet Obywatelski-bieżące	Wydatki majątkowe łącznie z Budżetem Obywatelskim	Remonty i konserwacje łącznie z Budżetem Obywatelskim	Razem
60015 Drogi publiczne w miastach na prawach powiatu	-	12 200	0	0	0	0	12 200
70005 Gospodarka gruntami i nieruchomościami	-	6 000	0	0	0	0	6 000
71035 Cmentarze	7	1 258 484	780	90 379	0	9 800	1 359 443
85158 Izby Wyrzeźwień	-	4 000	0	0	0	0	4 000
90002 Gospodarka odpadami	-	38 000	0	0	0	0	38 000
90003 Oczyszczanie miast i wsi	-	130 259	0	0	0	0	130 259
90004 Utrzymanie zieleni w miastach i gminach	-	5 544 137	0	466 307	0	0	6 010 444
90013 Schronisko dla zwierząt	9	1 028 357	5 256	7 100	0	4 300	1 045 013
90017 Zakłady gospodarki komunalnej	26,63	2 713 023	17 701	28 500	253 494	33 745	3 046 463
90095 Pozostała działalność	-	764 032	0	1 497 213	3 127 398	359 496	5 748 139
92127 Działalność dot. miejsc pamięci narodowej	-	19 167	0	0	0	456 220	475 387
92601 Obiekty sportowe	-	286 910	0	0	48 500	212 526	547 936
RAZEM	42,63	11 804 569	23 737	2 089 499	3 429 392	1 076 087	18 423 284

Zbiorczą informację o **zrealizowanych wydatkach** z podziałem na poszczególne rozdziały wg stanu na dzień 31.12.2023 r. przedstawia tabela nr 8.

Tabela nr 8

Rozdział/ nazwa	Średnio-roczna ilość etatów	Działalność bieżąca	Nagrody jubileuszowe odprawy	Wydatki jednorazowe , Budżet Obywatelski	Wydatki majątkowe	Remonty i konserwacje	Razem
60015 Drogi publiczne w miastach na prawach powiatu	-	12 161,10	0,00	0,00	0,00	0,00	12 161,10
70005 Gospodarka gruntami i nieruchomościami	-	218,50	0,00	0,00	0,00	0,00	218,50
71035 Cmentarze	6,88	1 245 507,70	0,00	90 378,05	0,00	9 096,14	1 344 981,89
85158 Izby Wyrzeźwień	--	231,32	0,00	0,00	0,00	0,00	231,32
90002 Gospodarka odpadami - Likwidacja dzikich wysypisk	--	37 826,07	0,00	0,00	0,00	0,00	37 826,07

90003 Oczyszczanie miast i wsi	-	129 649,07	0,00	0,00	0,00	0,00	129 649,07
90004 Utrzymanie zieleni w miastach i gminach	-	5 507 828,46	0,00	380 120,79	0,00	0,00	5 887 949,25
90013 Schronisko dla zwierząt	8,92	1 007 939,43	5 256,00	6 832,70	0,00	4 294,22	1 024 322,35
90017 Zakłady gospodarki komunalnej	25,90	2 698 888,29	17 699,25	27 196,95	246 512,16	33 744,54	3 024 041,19
90095 Pozostała działalność	-	759 364,86	0,00	736 496,40	1 849 245,08	359 450,39	3 704 556,73
92127 Działalność dotycząca miejsc pamięci narodowej	-	19 163,25	0,00	0,00	0,00	456 220,00	475 383,25
92601 Obiekty sportowe	-	286 313,30	0,00	0,00	48 460,77	212 525,05	547 299,12
RAZEM	41,70	11 705 091,35	22 955,25	1 241 024,89	2 144 218,01	1 075 330,34	16 188 619,84

W okresie sprawozdawczym wypłacono 4 *nagrody jubileuszowe* (22 955,25 zł).

W ramach *wydatków jednorazowych* między innymi:

- wykonano *wycinkę metoda alpinistyczną oraz przeprowadzono cięcia pielęgnacyjne w ramach rewitalizacji zieleni* na terenie cmentarza komunalnego Wartogłowca – **90 378,05 zł**;
- opłacono *pobyt psa Hektora na leczeniu behawioralnym* – **5 000zł**;
- zakupiono *nową kasę fiskalną na potrzeby Schroniska dla zwierząt* - **1 832,70 zł**;
- wykonano *dotychczasowe nasadzenia drzew i krzewów na terenie parków i skwerów oraz w pasach drogowych* – **290 480,79 zł**,
- wykonano *pielęgnację drzew na terenie OW Paprocany* – **89 640,00 zł**;
- zakupiono i zamontowano *część ławek do Miejskiego Parku Solidarności* – **250 000,00zł**;
- zakupiono i zamontowano *ławki i kosze do Parku Jaworek (BO)* – **421 377,90,00zł**;
- wykonano *przegrody na potrzeby składowania drewna* – **23 800 zł**;
- wykonano *konceptje rewitalizacji Parku Łabędzi* – **40 273,00 zł**;
- zakupiono *narzędzia i sprzęty dla działu zieleni miejskiej* – **27 196,95 zł**;

Wydatki inwestycyjne, remontowe oraz związane z Budżetem Obywatelskim zostały szczegółowo przedstawione w tabeli nr 23,24 i 25.

W **TZUK** na dzień 31.12.2023 r. **zatrudnionych** było ogółem **44 osób (40 etatów)**, w tym jedna osoba na zastępstwo.

Planowana **średnioroczna liczba etatów w TZUK na 2023 rok** wynosiła **37,63 et.** natomiast **przeciętne zatrudnienie** za okres sprawozdawczy wyniosło **41,70 et.**

Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto za 2023 bez nagród jubileuszowych w TZUK wyniosło **5 594,50 zł brutto**.

W okresie sprawozdawczym wypłacono 4 **nagrody jubileuszowe** w wysokości **22 955,25 zł**.

3.1 Wydatki dział 600

Wydatki w dziale 600 zostały wprowadzone do planu TZUK w miesiącu wrześniu i związane były z realizacją porozumienia zawartego z MZUiM. Zgodnie z jego treścią TZUK przejął do wykonania darniowanie i odchwaszczanie dróg i chodników w 4 lokalizacjach (ul. Urbanowicka, Towarowa, Przemysłowa i Metalowa). Zadanie realizowane było w okresie od 26 września do 31 października 2023 roku. Plan wydatków wynosił **12 200,00 zł** i został zrealizowany w 100 %. Przyznane środki przeznaczono na wydatki bieżące (m.in.: paliwo do

samochodu i sprzętów wykorzystywanych do darniowania oraz zakup odchwaszczarki rotacyjnej).

Szczegółową analizę poszczególnych wydatków w ujęciu klasyfikacji budżetowej i stopień wykonania planu zawiera tabela nr 9.

Tabela nr 9

Lp.	Wyszczególnienie	Plan wg uchwały	Plan po zmianach	Wykonanie w zł	% Wyk.
Rozdział 60015 – drogi publiczne w miastach na prawach powiatu					
1.	Zakup materiałów i wyposażenia 600-60015-4210 <i>* paliwo</i> <i>* odchwaszczarki rotacyjna</i>	0,00	12 200,00	12 161,10 2 971,10 9 190,00	100
	Razem	0,00	12 200,00	12 161,10	100

3.2 Wydatki dział 700

Wydatki w dziale 700 zostały wprowadzone do planu TZUK w miesiącu styczniu. Środki przeznaczone były na utrzymanie zieleni przed budynkiem Zespołu Szkół Muncypalnych. W trakcie roku wydatkowano zaledwie **218,50 zł** (koszenie trawnika) z przyznaných **6 000 zł**. Część zadań realizowana była przez pracowników TZUK.

3.3 Wydatki dział 710

Plan wydatków dla działu **710** wg Uchwały budżetowej na rok 2023 ustalony został na poziomie **1 362 463,00 zł**, w tym **2 500,00 zł** to środki z dotacji Wojewody Śląskiego, która przeznaczona jest na sprawowanie opieki nad grobami wojennymi znajdującymi się na terenie Gminy Tychy zlokalizowanymi na parafialnym cmentarzu przy ul. Nowokościelnej w Tychach, w tym na :

1. Grób pojedynczy o numerze ewidencyjnym 43/08 – kwatera nr 1277 rząd 1 sektor A
2. Grób pojedynczy o numerze ewidencyjnym 43/09 – kwatera nr 1292 rząd 2 sektor A
3. Grób zbiorowy o numerze ewidencyjnym 43/07 – kwatera nr 1124 rząd 1 sektor A
4. Grób zbiorowy o numerze ewidencyjnym 43/06 – kwatera nr 1145 rząd 3 sektor A
5. Grób zbiorowy o numerze ewidencyjnym 43/03 – kwatera nr 1176 rząd 2 sektor A.

Środki z dotacji wydatkowane zostały na konserwację grobu wojennego (mogiła pojedyncza: kwatera nr 1277, rząd 1, sektor A). Realizacja zadania polegała na: oczyszczeniu całego grobu, uzupełnieniu fug, zabezpieczeniu nagrobka specjalistycznymi preparatami, montażu tablic informacyjnych na tylnej ścianie grobu, konserwacji łańcucha.

Łącznie wydatkowano 3 075,00 zł, z czego dotacja wynosiła 2 500,00 zł a różnicę w wysokości 575,00 zł pokrył Tyski Zakład Usług Komunalnych w Tychach z środków własnych Gminy.

Wydatki na dzień sprawozdawczy zamknęły się kwotą **1 344 981,89 zł**, co stanowiło **99%** wykonania planu, w tym:

- wydatki bieżące bezpośrednio związane z utrzymaniem cmentarza **1 252 103,84 zł**;
- wydatki jednorazowe związane z rewitalizacją zieleni na cmentarzu Wartogłowcu **90 378,05 zł**;
- wydatki pokryte z dotacji **2 500,00 zł**.

3.3.1 Wydatki bieżące i jednorazowe

Środki wydatkowane w ramach rozdziału 71035 przeznaczone są na pokrycie :

- kosztów osobowych pracowników zajmujących się wykonywaniem czynności administracyjnych oraz porządkowych na cmentarzach komunalnych,
- pozostałych kosztów związanych z utrzymaniem terytorii cmentarzy komunalnych (Cmentarz Wartogłowiec, Cmentarz przy ul. Barwnej, Cmentarz na os. T),
- utrzymania grobów wojennych (środki z dotacji).

Planowana średnioroczna liczba etatów w dziale 710 wynosi **7 et.** (2 osoby pracują w administracji i 5 osób to pracownicy fizyczni).

Przeciętne zatrudnienie za okres sprawozdawczy wyniosło **6,88 et.** a **średnie wynagrodzenie** w rozdziale 71035 wyniosło **5 204,44 zł brutto.**

Plan wydatków działalności bieżącej i wydatków jednorazowych po zmianach jakie miały miejsce w roku 2023 wyniósł **1 359 443 zł**, z czego **wydatkowano kwotę 1 344 981,89 zł**
Szczegółową analizę poszczególnych wydatków w ujęciu klasyfikacji budżetowej oraz stopień wykonania planu zawiera tabela nr 10.

Tabela nr 10

Lp.	Wyszczególnienie	Plan wg uchwały	Plan po zmianach	Wykonanie w zł	% Wyk.
Rozdział 71035 – Działalność usługowa - „cmentarze”					
1.	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń 710-71035-3020 <i>- ekwiwalenty za pranie i używanie własnej odzieży odzież robocza i ochronna, środki BHP, woda do picia, herbat, dopłata do okularów</i>	11 100,00	10 754,00	10 736,99 10 736,99	100
2.	Wynagrodzenia osobowe 710-71035-4010 <i>* wynagrodzenia pracowników * nagrody jubileuszowe</i>	418 400,00 412 100,00 6 300,00	431 240,00 430 460,00 780,00	429 678,62 429 678,62 0,00	100 100 -
3.	Dodatkowe wynagrodzenie roczne 710-71035-4040	29 100,00	28 903,00	28 902,86	100
4.	Składki na ubezpieczenia społeczne 710-71035-4110 <i>* od wynagrodzeń * od umów zleceń</i>	76 971,00 75 243,00 1 728,00	78 110,00 77 648,00 462,00	77 563,62 77 290,66 272,96	99 100 59
5.	Składki na FP 710-71035-4120 <i>* od wynagrodzeń * od umów zleceń</i>	10 080,00 9 832,00 248,00	10 193,00 10 126,00 67,00	9 383,43 9 383,43 0,00	92 93 -
6.	Składki na PFRON 710-71035-4140	12 600,00	13 517,00	13 516,98	100
7.	Wynagrodzenia bezosobowe 710-71035-4170	10 124,00	2 700,00	1 600,00	59
8.	Zakup materiałów i wyposażenia 710-71035-4210 <i>*pozostałe (art. biurowe, środki czystości, art. dla działu technicznego, paliwo i inne mat. eksploatacyjne do samochodu służbowego, narzędzia) * zakupy jednorazowe</i>	20 000,00 20 000,00 0,00	45 500,00 45 500,00 0,00	43 548,44 43 548,44 0,00	96 96 -

9.	Zakup środków żywności 710-71035-4220	240,00	240,00	188,76	79
10.	Zakup energii 710-71035-4260 - energia elektryczna - woda i CO	50 000,00 43 262,00 6 738,00	68 170,00 61 767,00 6 403,00	67 427,42 61 764,39 5 663,03	99 100 88
11.	Zakup usług remontowych 710-71035-4270 - opieka nad miejscami pamięci narodowej GA - konserwacje i naprawy bieżące - opieka nad miejscami pamięci narodowej GW	7 950,00 1 950,00 6 000,00 0,00	9 800,00 2 500,00 6 725,00 575,00	9 096,14 2 500,00 6 021,14 575,00	93 100 93 100
12.	Zakup usług zdrowotnych 710-71035-4280 - badania okresowe, wstępne i profilaktyczne p	900,00	945,00	878,00 878,00	93
13.	Zakup usług pozostałych 710-71035-4300 *opieka nad miejscami pamięci narodowej (Porozumienie z administracją rządową) *odprowadzenie ścieków *pozostał (monitoring Cmentarza ul. Barwna oraz biura CKW, dzierżawa pojemników na odpady, serwis i najem kabin WC, otwieranie i zamykanie bram cmentarnych i inne) *jednorazowe - wycinka drzewa *jednorazowe - rewitalizacja zieleni	147 276,00 550,00 1 387,00 35 339,00 10 000,00 100 000,00	127 015,00 0,00 1 387,00 35 249,00 6 879,00 83 500,00	123 362,44 0,00 1 068,05 31 916,34 6 878,05 83 500,00	97 - 77 91 100 100
14.	Oplaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych 710-71035-4360 - telefony służbowe komórkowe i stacjonarne, Internet	1 336,00	1 201,00	964,84 964,84	80
15.	Oplaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe 710-71035-4400 -dzierżawa kontenera na Cmentarzu przy ul. Barwnej	6 588,00	6 588,00	5 458,74 5 458,74	83
16.	Podróże służbowe krajowe 710-71035-4410 - ekwiwalent za jazdy lokalne, delegacje	1 500,00	1 700,00	1 526,05 1 526,05	90
17.	Oplaty i składki różne 710-71035-4430 - polisy komunikacyjne - pozostałe	2 200,00	1 598,00	1 477,00 1 476,00 1,00	92
18.	Odpisy na ZFŚS 710-71035-4440 - odpis podstawowy - odpis fakultatywny	12 473,00 11 641,00 832,00	12 819,00 12 520,00 299,00	12 586,20 12 288,09 298,11	98 98 100
19.	Podatek od nieruchomości 710-71035-4480 - Cmentarz Wartogłowiec i Barwna	169 140,00	169 137,00	168 276,00 168 276,00	99
20.	Pozostałe podatki na rzecz budżetów j.s.t. 710-71035-4500 - podatek leśny- lasek na Barwnej	50,00	53,00	53,00 53,00	100
21.	Oplaty na rzecz budżetów jednostek sam. terytorialnego 710-71035-4520 * trwałe zarząd * opłaty za wywóz odpadów komunalnych * pozostałe	371 675,00 118 675,00 251 000,00 2 000,00	338 205,00 118 675,00 217 530,00 2 000,00	337 731,15 118 674,30 217 529,25 1 527,60	100 100 100 76
22.	Podatek od towarów i usług 710-71035-4530	705,00	0,00	0,00	-

23.	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego 710-71035-4610	300,00	0,00	0,00	
24.	Szkolenia pracowników 710-71035-4700	830,00	0,00	0,00	-
25.	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający 710-71035-4710	925,00	1 055,00	1 025,21	97
	<i>Razem bieżące 71035</i>	<i>1 362 463,00</i>	<i>1 359 443,00</i>	<i>1 344 981,89</i>	<i>99</i>

Główną pozycją wydatkową rozdziału 71035 są koszty wynagrodzeń pracowników wraz z pochodnymi i innymi kosztami osobowymi. Od połowy lipca 2017 roku jednostka wykonuje prace związane z utrzymaniem czystości i pielęgnacją terenów zielonych na cmentarzach komunalnych przy pomocy własnych pracowników.

W ramach codziennych prac, w zależności od pory roku, wykonywane są między innymi następujące czynności:

- opróżnianie koszy na odpady i wywożenie ich z terenu cmentarzy,
- utrzymywanie w czystości alejek cmentarnych,
- koszenie terenów zielonych,
- wykonywanie cięć pielęgnacyjnych drzew i krzewów,
- dbanie o ogólną estetykę otoczenia obiektów cmentarnych,
- posypywanie zimą oblodzonych części alejek i chodników w obrębie cmentarzy,
- konserwowanie ujęć wody i ławek znajdujących się na terenie cmentarzy,
- utrzymanie w czystości toalety publicznej zlokalizowanej przy kaplicy cmentarnej.

Oprócz codziennych prac bieżących, na terenie:

- cmentarza Wartogłowca wykonano obsadę donic kwiatami sezonowymi i bylinami wokół nowo powstałego kolumbarium oraz wykonano cięcia pielęgnacyjne i wycinkę drzew w ramach rewitalizacji zieleni,
- wyremontowano część pokrycia dachowego na łączniku Domu Przedpogrzebowego z resztą budynku przy cmentarzu,
- dokonano odnowienia punktów wodnych poprzez oczyszczenie i odmalowanie ich,
- naprawiono i zakonserwowano ławki znajdujące się na terenie cmentarza.

Istotną pozycję kosztową stanowią również obciążenia związane z nieruchomościami cmentarnymi:

- **opłata roczna za trwałe zarząd** dotycząca nieruchomości Cmentarz Komunalny Wartogłowiec w kwocie **77 110,30 zł** i Cmentarza przy ul. Barwnej w kwocie **41 564 zł**,
- **podatek od nieruchomości** (dotyczy cmentarza przy ul. Cmentarnej – Wartogłowiec i ul. Barwnej – **149 645 zł**) oraz **podatek leśny** (dotyczy zalesionej części cmentarza przy ul. Barwnej – **53 zł**),
- **opłaty za odbiór odpadów komunalnych** (opłat za wywóz odpadów komunalnych w roku 2023 utrzymały się na podobnym poziomie jak 2022 r.) - **217 529,25 zł**.

W okresie sprawozdawczym wykonanie wydatków bieżących wyniosło 99 % założeń przyjętych w planie.

3.4 Wydatki dział 851

Wydatki w dziale 851 dotyczą pokrywania kosztów windykacji należności pozostałych po zlikwidowanej izbie wytrzeźwień. Na dzień sprawozdawczy **plan wydatków** wynosi **4 000 zł**, natomiast wykonanie **231,32 zł**.

Szczegółową analizę poszczególnych wydatków TZUK w ujęciu klasyfikacji budżetowej i stopień wykonania planu zawiera tabela nr 11.

Tabela nr 11

Lp.	Wyszczególnienie	Plan wg uchwały	Plan po zmianach	Wykonanie w zł	% Wyk.
Dział 851 - „Ochrona zdrowia”					
1.	Zakup usług pozostałych 851-85158-4300 <i>- opłata za przesyłki pocztowe</i>	1 500,00	1 500,00	190,50	13
2.	Oplaty i składki różne 851-85158-4430 <i>- koszty egzekucji administracyjnej</i>	1 500,00	1 500,00	8,50 8,50	1
3.	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego 851-85158-4610 <i>- koszty egzekucji komorniczej</i>	1 000,00	1 000,00	32,32	3
	Ogółem – 851	4 000,00	4 000,00	231,32	6

Zadania z zakresu opieki nad osobami nietrzeźwymi z terenu Gminy Tychy realizowane jest w oparciu o zawarte porozumienie z Gminą Sosnowiec. Dotacja celowa na realizację zadania związanego z obsługą osób nietrzeźwych realizowana jest bezpośrednio ze środków gminy. Kwota dotacji wpłacana jest na rachunek bankowy Gminy Sosnowiec w czterech równych transzach po 70 000 zł na każdy kwartał (**280 000 zł na rok**), a niewykorzystane środki do dnia 31 grudnia 2023 r. są zwracane w terminie do 31 stycznia roku następnego na rachunek Gminy Tychy. Kwota wykorzystanej dotacji na dzień 31 grudnia 2023 r. wyniosła **251 380,76 zł.** (po uwzględnieniu wpłat od osób doprowadzonych).

Koszt jednorazowego pobytu pacjenta w izbie wytrzeźwień w roku 2023 wynosił 330 zł.

W 2023 r. do izby wytrzeźwień w Sosnowcu zostało doprowadzonych **1 040 osób**, w tym **107 kobiet** i **933 mężczyzn**.

3.5 Wydatki dział 900

Wydatki działu 900 realizowane są w 6 rozdziałach klasyfikacji budżetowej:

- gospodarka odpadami komunalnymi - 90002
- oczyszczanie miast i wsi - 90003
- utrzymanie zieleni w miastach i gminach - 90004
- schroniska dla zwierząt - 90013
- zakłady gospodarki komunalnej - 90017
- pozostała działalność z zakresu gospodarki komunalnej - 90095

Plan pierwotny zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Tychy na wydatki dla działu 900 wynosił **12 531 991 zł.** Po zmianach jakie miały miejsce w okresie sprawozdawczym na dzień 31 grudnia plan finansowy wynosi **16 018 318 zł**, natomiast wykonanie zamknęło się kwotą **13 808 344,66 zł.** Szczegółową analizę poszczególnych rozdziałów przedstawiono w dalszych częściach sprawozdania.

W ramach działalności komunalnej, TZUK od ostatniego kwartału 2019 roku prowadzi również działania związane z propagowaniem zachowań proekologicznych oraz edukację społeczną w zakresie przyrodniczym, głównie za pomocą elektronicznych mediów nie wymagających dodatkowych nakładów. TZUK w ramach komunikacji z mieszkańcami przekazuje na bieżąco informacje odnośnie zadań realizowanych na terenach miejskich

(koszenie trawników, ochrona miejskiej fauny, planowane wycinki drzew, dbanie o bioróżnorodność gatunków itp.).

W ramach szerzenia świadomości społecznej o potrzebie ochrony otaczającego nas środowiska kontynuowane jest wdrażanie „Systemu zarządzania publicznymi terenami zieleni dla miasta Tychy”. Monitorowane są wybrane inwestycje w terenie oraz omawiane z innymi jednostkami i wydziałami nurtujące kwestie związane z zapisami „Systemu”.

Zgodnie z Zarządzeniem Prezydenta Miasta Tychy od końca 2022 roku prowadzone są również działania związane z organizacją i prowadzeniem sprzedaży drewna pochodzącego z wycinki drzew z terenów miejskich.

3.5.1 Gospodarka odpadami – rozdział 90002

Plan pierwotny wydatków dla rozdziału 90002 - gospodarka odpadami wynosił **38 000 zł** i w trakcie roku nie uległ zmianie. Środki przeznaczone były na likwidację dzikich wysypisk i koszty obsługi fotopułapek zamontowanych w miejscach gdzie powstają nielegalne skupiska śmieci.

Zadanie realizowane było w II etapach. W marcu podpisana została umowa na usunięcie dzikich wysypisk zlokalizowanych przy ul. Oświęcimskiej (boczna droga od stacji Lotos) , ul. Kolejowa (za posesją 19e), al. Bielska (pod wiaduktem), ul. Podleska (pod lasem), ul. Graniczna, ul. Dzwonkowa, ul. Browarowa, ul. Zgody, ul. Zwierzyniecka (wzdłuż ogródków działkowych), ul. Przemysłowa (wzdłuż PKM), ul. Harcerska (pod wiaduktem od strony garaży), ul. Świerkowa, ul. Filaretów, ul. Stawowej, ul. Barona i ul. Spacerowa. Dodatkowo w grudniu przekazano do utylizacji zebrane zużyte opony z terenów miejskich, łącznie w ilości 1.5200 Mg.

W celu monitorowania terenów gdzie pojawiają się nielegalne wysypiska umieszczone były fotopułapki (ul. Modrzewskiego i Park Północny). Zestawienie zbiorcze poniesionych wydatków w porównaniu do planu przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 12

Lp.	Wyszczególnienie	Plan wg uchwały	Plan po zmianach	Wykonanie w zł	% Wyk.
Rozdział 90002 - Gospodarka odpadami					
1.	Zakup usług pozostałych 900-90002-4300 <i>* Likwidacja dzikich wysypisk</i>	36 900,00	37 440,00	37 287,01 <i>37 287,01</i>	100
2.	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych 900-90002-4360	1 100,00	560,00	539,06	96
	<i>Razem bieżące 90002-gospodarka odpadami</i>	<i>38 000,00</i>	<i>38 000,00</i>	<i>37 826,07</i>	<i>100</i>

3.5.2 Oczyszczanie miast i wsi – rozdział 90003

Plan pierwotny wydatków wg uchwały budżetowej dla rozdziału 90003 ustalony został na **264 500,00 zł**. Na dzień sprawozdawczy plan wynosi **130 259,00 zł**, natomiast wykonanie zamknęło się kwotą **129 649,07 zł**.

Środki przeznaczone zostały między innymi na realizację następujących zadań:

- **przeprowadzenie deratyzacji** na obszarach miejskich, obejmujących rejon trzech stawów w Parku Północnym, rejon Parku Miejskiego, Parku Łabędziego, rejon stawów Suble I i Suble II, Parku Św. Franciszka z Asyżu, Parku Jaworek, Parku Górniczego oraz skweru przy ul. Hlonda nad Potokiem Tyskim, rejon Parku Niedźwiadków oraz ul. Obywatelskiej i ul.

Sosnowej. Zadanie realizowane było w oparciu o zawartą umowę. Deratyzacja polega na rozłożeniu trutek we wskazanych miejscach. I etap został zrealizowany w I półroczu, natomiast II etap w okresie jesiennym (listopad). Koszt deratyzacji wyniósł **17 958 zł;**

- **dezynfekcja Psiego Parku i wybiegów dla psów** - umowa obejmuje mycie i dezynfekcję wszystkich urządzeń, w które wyposażone są obiekty. Prace przeprowadzane są 1 raz w miesiącu. Na dzień sprawozdawczy administrujemy 5 obiektami: psi park ul. Hlonda, wybieg dla psów przy ul. Gilów, w Rodzinnym Parku bł. Karoliny, obiekt w Parku Północnym oraz nowo wybudowany w 2023 r, wybieg na skwerze przy ul. Cienistej. Koszt roczny obsługi tych obiektów wyniósł **34 686 zł;**

- **wymiana piasku w Psim Parku i wybiegach dla psów** – to koszt **4 420 zł;**

- **utrzymanie czystości w pasach drogowych** – zadanie realizowane przez pracowników TZUK od roku 2020. Wydatki za rok 2023 wyniosły **40 516,78 zł** (zakup worków na odpady, dzierżawa kontenera do przechowywania odpadów oraz opłaty za ich wywóz w oparciu o składaną deklarację);

- **zimowe utrzymanie alejek w parkach i skwerach** – na realizację tego zadania wydatkowano zaledwie **11 326,37 zł**. Zadanie realizowane jest przez pracowników TZUK. Mało śnieżna zima zarówno na początku jak i w końcówce roku 2023 sprawiła, że koszty z tym związane są niewielkie i dotyczą głównie zakupu paliwa do ciągnika oraz worków do przechowywania piasku.

- **zakupu worków na psie nieczystości** – kwota wydatkowana na ten cel wyniosła **19 854,97 zł**, przy planie wynoszącym **20 200,00 zł**. Uzupełnianie dozowników nowymi workami na psie nieczystości realizowane jest przez pracowników TZUK. W roku 2023 zakup realizowany był w trzech transzach. Ze względu na zwiększenie ilości podajników na worki (nowe obiekty) należało zwiększyć ilość zamawianych worków.

Szczegółowe porównanie wykonania wydatków na dzień 31 grudnia 2023 r. w stosunku do planu przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 13

Lp.	Wyszczególnienie	Plan wg uchwały	Plan po zmianach	Wykonanie w zł	% Wyk.
Oczyszczanie miast i wsi					
1.	Zakup materiałów i wyposażenia 900-90003-4210	136 000,00	36 567,00	36 498,12	100
	-zakup worków na psie nieczystości i inne	12 000,00	20 200,00	20 169,97	100
	- utrzymanie czystości w pasach drogowych (zakup worków na śmieci)	4 000,00	5 048,00	5 041,78	100
	- zimowe utrzymanie alejek w parkach i skwerach (zakup paliwa i worków na piasek)	120 000,00	11 319,00	11 286,37	100
2.	Zakup usług pozostałych 900-90003-4300	92 000,00	60 692,00	60 627,95	100
	-deratyzacja na terenach miejskich i inne	20 000,00	18 575,00	18 511,50	100
	- utrzymanie i dezynfekcja Psiego Parku i wybiegów dla psów	38 000,00	39 125,00	39 124,45	100
	- utrzymanie czystości w pasach drogowych (dzierżawa kontenerów na gromadzenie)	4 000,00	2 952,00	2 952,00	100

	<i>odpadów pochodzących z pasów drogowych)</i> <i>- zimowe utrzymanie alejek w parkach i skwerach (koszty transportu)</i>	30 000,00	40,00	40,00	100
3.	Oplaty na rzecz jednostek samorządu terytorialnego 900-90003-4520 <i>- opłaty za odbiór odpadów z pasów drogowych</i>	36 500,00	33 000,00	32 523,00	99
	<i>Razem 90003- oczyszczanie miast i wsi</i>	264 500,00	130 259,00	129 649,07	100

3.5.3 Utrzymanie zieleni w miastach i gminach – rozdział 90004

Plan wydatków dla rozdziału 90004 wg Uchwały Rady Miasta wynosił **5 727 740,00 zł.** W trakcie roku był aktualizowany i na dzień 31 grudnia 2023 r. wynosił **6 010 444,00 zł.** Zmiany wynikają zarówno z przesunięć wewnętrznych jak i zewnętrznych. Szczegółowe wykonanie poszczególnych wydatków w stosunku do planu przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 14

Lp.	Wyszczególnienie	Plan wg uchwały	Plan po zmianach	Wykonanie w zł	% Wyk.
1.	Składki na ubezpieczenie społeczne 900-90004-4110 <i>- utrzymanie zieleni</i>	10 707,00	5 201,00	5 200,98	100
		10 707,00	5 201,00	5 200,98	100
2.	Składki na fundusz pracy 900-90004-4120 <i>- utrzymanie zieleni</i>	1 538,00	643,00	642,38	100
		1 538,00	643,00	642,38	100
3.	Wynagrodzenia bezosobowe 900-90004-4170 <i>- utrzymanie zieleni</i>	62 755,00	36 961,00	36 960,15	100
		62 755,00	36 961,00	36 960,15	100
4.	Zakup materiałów i wyposażenia 900-90004-4210 <i>-utrzymanie zieleni, nasadzenia drzew i krzewów, wycinki i inne-</i>	176 740,00	319 561,00	319 355,46	100
	<i>- RO Ogrodnik</i>	500,00	800,00	786,48	98
	<i>- TZUK – RO F-6</i>	160,00	160,00	0,00	-
	<i>- RO Żwaków(zakup drzew do zagospodarowania terenu zielonego przy ul. Zgody)</i>	6 080,00	6 080,00	6 048,00	99
5.	Zakup usług pozostałych 900-90004-4300 <i>- bieżące utrzymanie zieleni w mieście, zakładanie rabat sezonowych oraz utrzymanie rabat stałych nasadzenia drzew i krzewów, wycinka i inne</i>	5 466 000,00	5 587 404,00	5 465 123,18	98
	<i>-odslonięcie latarni w pasach drogowych (zadanie zostało zrealizowane w ramach umowy podstawowej)</i>	5 280 000,00	5 121 097,00	5 085 002,39	99
	<i>- wykonanie dodatkowych nasadzeń drzew (ul. Długa, rewitalizacja rond)</i>	100 000,00	0,00	0,00	-
	<i>- utworzenie nowej zieleni przy ul. Nalkowskiej WPF</i>	0,00	153 767,00	153 766,08	100
	<i>- wykonanie pielęgnacji drzew na terenie OW Paprocany</i>	0,00	106 900,00	45 000,00	42
	<i>-nasadzenia drzew przy ul. Gilów (BO)</i>	0,00	89 640,00	89 640,00	100
	<i>- nasadzenia zieleni przy ul. Szojdy (BO)</i>	50 000,00	50 000,00	25 903,28	52
		36 000,00	66 000,00	65 811,43	100
6.	Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii 900-90004-4390	10 000,00	12 162,00	12 162,00	100

	- opinia dendrologiczna i ornitologiczna drzew - ekspertyza obciążeniowa 6 szt. drzew			2 937,00 9 225,00	
7.	Oplaty na rzecz jednostek samorządu terytorialnego 900-90004-4520 - utrzymanie zieleni - opłaty za odbiór odpadów komunalnych i zielonych pochodzących z parków i skwerów	0,00	43 761,00	43 755,00 43 755,00	100
8.	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego 900-90004-4610 - koszty sądowe związane z utrzymaniem zieleni	0,00	4 751,00	4 750,10 4 750,10	100 100
	Razem 90004- utrzymanie zieleni w miastach i gminach	5 727 740,00	6 010 444,00	5 887 949,25	98

Wykonanie wydatków za okres sprawozdawczy wyniosło 98 %. W ramach wydatków bieżących dotyczących **rozdziału 90004**, realizowane były zadania związane z bieżącym utrzymaniem i konserwacją miejskich terenów zieleni na obszarze Miasta Tychy, łącznie z utrzymaniem zieleni w pasach drogowych.

Zadania te realizowane były w ramach zawartych umów z firmami zewnętrznymi wyłonionymi w postępowaniu przetargowym oraz przez pracowników TZUK. Prace związane z konserwacją zieleni niskiej i wysokiej obejmują m.in.: koszenie traw, pielęgnację żywopłotów i krzewów, grabienie liści, urządzenie i utrzymanie wież kwiatowych, donic, koryt i rabat kwiatowych (roślin sezonowych), pielęgnację rabat stałych, wycinkę i pielęgnację drzew.

W ramach utrzymania **zieleni niskiej** w okresie sprawozdawczym wykonano jesienne grabienie liści, wykonano pokos wszystkich terenów, łąk kwietnych oraz pielęgnację żywopłotów i krzewów. Ze względu na późne podpisanie umowy nie na wszystkich terenach odbyło się wiosenne grabienie liści, które zostało połączone z pierwszym pokosem. Utrzymanie zieleni niskiej obejmuje parki i skwery, tereny pozaparkowe oraz pasy drogowe, pobocza i rowy w pasach drogowych dróg publicznych. W 2023 roku część zadań związanych z koszeniem dzielnic obrzeżnych realizowana była przez pracowników TZUK w związku rozwiązaniem umowy z wykonawcą ze względu na opieszałość i nie wywiązywanie się z obowiązków umownych.

Prace pielęgnacyjne na **rabatach stałych** prowadzone były systematycznie począwszy od marca i obejmowały m.in. odchwaszczanie, usuwanie zanieczyszczeń, śmieci i resztek roślin z powierzchni rabat, usuwanie przekwitłych kwiatostanów i dzikich pędów, wykonywanie cięć pielęgnacyjnych, podlewanie, nawożenie oraz opryskiwanie przeciw chorobom i szkodnikom, uzupełnianie kory i grysu, poprawianie obrzeży i palików przy drzewach rosnących na rabatach i wiele innych wg potrzeb.

Według stanu na koniec 2023 roku w utrzymaniu jest 25 rond o powierzchni rabat 7 549,5 m² oraz pozostałe rabaty stałe o łącznej powierzchni ok. 27 072,95 m², w tym 2 742 m² to nowo powstałe. Rabaty stałe zlokalizowane są w parkach i skwerach (9 649,72 m²), na terenach pozaparkowych (2 986,40 m²) oraz w pasach drogowych (21 986,33 m²). Całkowita powierzchnia rabat stałych zajmuje 34 622,45 m².

W 2023 roku na rabatach stałych jako uzupełnienie wypadów krzewów, bylin i traw, które zostały zdewastowane lub skradzione oraz do założenia nowych rabat (o pow. ok. 2 742 m²) wykorzystano łącznie ok. 14 386 szt. roślin.

Nowe rabaty powstały m.in.: wokół skrzyżowania ul. Wyszyńskiego i Al. Niepodległości, w pasie drogowym przy ul. Harcerskiej, w Rodzinnym Parku bł. Karoliny, w Miejskim Parku Solidarności, w pasie drogowym przy ul. Szojdy, przy ul. Dębowej, na Placu Konstytucji oraz przy ul. Zgody i Cienistej. Wiele rabat stałych zostało przearanżowanych (m.in.: Rondo

Polonia i Zesłańców Sybiru oraz rabata przed Urzędem Miasta) zyskując nowy wygląd a część rabat zostało odświeżonych poprzez uzupełnienie ubytków i wymianę starych roślin na nowe (m. in. rabata przy ul. Cichej, Legionów Polskich, Czystej, przy parkingu na ul. Dmowskiego i ul. Gen. De Gaulle'a, przy skrzyżowaniu ul. Jaśkowickiej i ul. Borowej, na wyspie w Parku Północnym, w Pocket Parku przy ul. Dębowej, przy Urzędzie Pracy, na skwerze im. Marii i Lecha Kaczyńskich, wokół Pomnika Wejchertów, w Rodzinnym Parku bł. Karoliny w okolicach tężni solankowej).

W ramach umów na utrzymanie *zieleni wysokiej* na terenach miejskich drzewa poddawane były kompleksowym zabiegom pielęgnacyjnym (1364 szt. w parkach i 2798 szt. w pasach drogowych), wykarczowano samosiejki z powierzchni ok. 6305 m² oraz oczyszczono teren z wiatrołomów, usunięto 51 szt. drzew powalonych i złamanych oraz wykonano wycinkę 49 szt. drzewa w oparciu o otrzymane decyzje.

W 2023 r. przyjęto zasadę pielęgnacji drzew rosnących wzdłuż ciągów ulicznych poprzez prowadzenie prac dla całej ulicy, a nie dla pojedynczych okazów. Pielęgnacja przeprowadzona została dla drzew rosnących wzdłuż al. Niepodległości, ul. Grota – Roweckiego, ul. Sikorskiego, ul. Stoczniowców, ul. Edukacji i ul. Wszyńskiego na podstawie posiadanych inwentaryzacji dendrologicznych.

Wszystkie prace prowadzone są z zachowaniem zasad ochrony środowiska. W przypadku drzew, na których zlokalizowane są gniazda wszelkie prace odbywały się w sezonie jesienno-zimowym poza okresem lęgowym ptaków.

W trakcie 2023 r. złożono do Marszałka Województwa Śląskiego 414 wniosków o wycinkę drzew i krzewów, w tym 53 szt. drzew oraz 208 szt. żywotników zachodnich (tuje) rosnących na terenie Cmentarza Komunalnego na Wartogłowcu.

W ramach nasadzeń zastępczych posadzono 155 szt. drzew na terenach miejskich, 20 szt. przy ul. Gilów w ramach zadania z Budżetu Obywatelskiego oraz 100 drzew w ramach akcji rodzinnego sadzenia drzew i 20 szt. w ramach Światowego Dnia Ziemi.

W 2023 roku wzmożone zostały również prace związane z pielęgnacją młodych drzewek polegające na formowaniu koron, usuwaniu dzikich odrostów, wymianie palików, poprawianie wykrzywionych lub połamanych palików i wiązań, podlewanie, usuwanie drzew obumarłych i palikowanie nowo posadzonych (również tych posadzonych w ramach akcji „Rodzinnego sadzenia drzew”).

Prace związane z utrzymaniem *czystości i porządku w parkach i skwerach* w zakresie:

- zbierania śmieci z trawników parkowych,
 - opróżniania koszy parkowych oraz stacji na psie nieczystości ze śmieci,
 - zamykania alejek parkowych,
 - czyszczenia budek lęgowych dla ptaków,
 - wywożenia uszkodzonych betonowych koszy na śmieci,
 - oczyszczania terenu ze śmieci wielkogabarytowych,
- realizowane były przez pracowników TZUK.

Oprócz bieżącej konserwacji terenów zielonych, w okresie sprawozdawczym zostały wykonane następujące zadania:

- zlecono przeprowadzenie ekspertyzy dendrologicznej dla dębu rosnącego przy ul. Borowej oraz opinii ornitologicznej,
- zlecono przegląd drzewostanu pod kątem oceny stanu drzew, wykonanie zabiegów pielęgnacyjnych drzew oraz wytypowanie drzew kwalifikujących się do wycinki na terenie obejmującym przestrzeń wzdłuż ciągów pieszych od OSP Marina poprzez OW Paprocany do tzw. Rybaczówki;

- zlecono przegląd i kontrolę 69 wiązań statycznych i dynamicznych założonych na 33 drzewach wraz z wykonaniem dokumentacji;
- zlecono wymianę 76 szt. (demontaż starych i montaż nowych) wiązań na drzewach wraz z regulacją i wykonaniem dokumentacji;
- zlecono przeprowadzenie prób obciążeniowych dla 5 szt. drzew rosnących przy ul. Grota Roweckiego w ramach zaleceń wynikających z przeprowadzonej inwentaryzacji;
- wykonano nową aranżację rabaty przed Urzędem Miasta (zmiana roślinności, odmłodzenie istniejących nasadzeń, porządkowanie terenu);
- wykonano rabatę w Rodzinnym Parku bł. Karoliny;
- poprawiono obrzeża rabaty przy ul. Wyszyńskiego;
- wykonano nasadzenia 39 szt. drzew przy ul. Długiej przy zastosowaniu ekologicznego systemu napowietrzającego poprzez wykonanie modułów napowietrzająco – nawadniających tzw. „komina” składającego się z maty jutowej wypełnionej mieszanką kruszyw.

Realizacja umowy na wykonanie **obsady roślinami jednorocznymi oraz pielęgnacja kwietników sezonowych** na rondach i przy ulicach rozpoczęła się w marcu. W ramach tego zadania w okresie sprawozdawczym wykonano **obsadę wiosenną** (powierzchnia rabat 652 m² - posadzono **19 291** szt. bratków ogrodowych w różnych kolorach i odcieniach żółtego, pomarańczowego fioletowego i białego), **letnią** (powierzchnia 938 m² - posadzono **19 991** szt. roślin ozdobnych m.in. takich jak surfinia, petunia Vista, werbena patagońska, ostnica cieniutka, wilec ziemniaczany, gaura, Canna, bakopa, szałwia omączona) oraz **jesienną** (powierzchnia 587 m² obsadzona kompozycją z roślin wrzosowatych oraz kapusty ozdobnej – 5 306 szt.).

Miejsca objęte umową to:

* **rabaty sezonowe** przy: ul. Damrota przy Kościele Św. Marii Magdaleny, rondo Harcerska - Żwakowska, przy Placu Wolności i Rynku, w Parku Miejskim Solidarności za pomnikiem „NIPODLEGŁA”, Napis „Niezapominajmy”, dywan kwiatowy przy Rynku, w Rodzinnym Parku bł. Karoliny, klomby w Parku Niedźwiadków, przed szkołą muzyczną, przy Urzędzie Stanu Cywilnego oraz Armii Krajowej – Piłsudskiego, ul. Budowlanych przy budynku sądu, oraz 4 rabaty przy ul. Grota Roweckiego o łącznej **powierzchni ok. 939 m²**;

* **donice**: 8 wolnostojących i 18 wiszących na latarniach na Placu Bczyńskiego, 6 donic na Grota Roweckiego i 2 szt. donic metalowych na Rynku, 2 donice przed wejściem do Urzędu Miasta i 2 szt. przed budynkiem przy ul. Budowlanych 67, na skwerze „Przy Magdziejorzu” w kole młyńskim, na skwerze Jedności/Targiela, koryta przy USC oraz wazy w otoczeniu pomnika przy ul. Kościuszki. Do obsady wszystkich **51 szt.** donic wykorzystano szałwię omszoną, kannę, surfinię, wilec ziemniaczany i smagliczkę skalną;

* **wieże kwiatowe** usytuowane są w Parku Niedźwiadków, parku osiedlowym przy ul. Skłodowskiej, na Rynku, na Placu Wolności oraz na osiedlu „K” w łącznej ilości **15 szt.**

W drugim półroczu wykonano rabaty jesienne: Obsada **jesienna** to około 6 tysięcy roślin. Były to kompozycje z kapust ozdobnych, wrzosów, chryzantem, bluszczu doniczkowego, rozplenicy rubrum oraz Żurawki „paprika”.

Jesienne nasadzenia zlokalizowane były na rabatach i w donicach m in. przy Urzędzie Miasta, przy Szkole Muzycznej, w Parku Niedźwiadków, w Miejskim Parku Solidarności, w Rodzinnym Parku bł. Karoliny, na Placu przy ul. Kościuszki, na Placu Wolności, przy ul. Grota Roweckiego, ul. Damrota, ul. Targiela, Rynku, a także przy ul. Budowlanych (przed Sądem).

Część zadań w zakresie utrzymania zieleni realizowana była przez pracowników TZUK, w tym między innymi:

- zdejmowano (wiosna) i zakładano (zima) **osłony przeciwsolne** z rond i skrzyżowań,
- wykonano **czyszczenie budek lęgowych** dla ptaków;
- wykonano **odchwaszczanie** części **alejek w parkach** i skwerach,
- wykonano **koszenie traw** w wyznaczonych lokalizacjach (dzielnice obrzeżne);
- wykonano **zabiegi pielęgnacyjne nasadzeń w sadzie owocowym**;
- wykonano **nawożenie** cebul, roślin bylinowych i krzewów w celu zapewnienie obfitego kwitnienia;
- sadzono nowe rośliny w miejscach ubytków i zakładano nowe rabaty, uzupełniono wypłukaną korę i grys na istniejących rabatach, usuwano chwasty,
- zorganizowano akcję „**Rodzinne sadzenie drzew**” - w 5 różnych miejscach (Park Suble 25 drzew, skwer przy ul. Burschego 30 drzew, Rodzinny Park bł. Karoliny 15 drzew, teren zielony przy ul. Czystej 10 drzew i przy ul. Dąbrowskiego 20 drzew) posadzono 100 drzew z gatunków lipa i klon dla upamiętnienia narodzin dzieci;
- zorganizowano akcję **nasadzenia drzew** w ramach **Światowego Dnia Ziemi** wraz z wolontariuszami z Kompanii Piwowarskiej na terenie zielonym przy ul. Burschego. Posadzono w sumie 20 szt. dużych drzew z gatunku brzozy i klony oraz krzewy;
- przeprowadzono **znakowanie** kontrolowanych **drzew** arbotagami;
- **współpracowano z dendrologiem** w celu weryfikacji bardziej złożonych i skomplikowanych spraw związanych z drzewostanem;
- zakładano i uzupełniano wodą **worki nawadniające** dla drzew;
- opracowano **koncepcję odbetonowania placu Baczyńskiego** w celu wprowadzenia większej ilości zieleni;
- przygotowano **projekt nasadzeń przy ul. Szojdy (BO)**;
- opracowano **projekt koncepcyjny zagospodarowania zielenią** terenu przy **ul. Szkolnej 70** dla jednostki MZBM;
- opracowano **projekty**: wykonania **rabaty** w Rodzinnym Parku bł. Karoliny, przy ul. Dębowej, w pasie drogowym przy ul. Harcerskiej, przy skrzyżowaniu ul. Wyszyńskiego i al. Niepodległości.
- opracowano **projekt zieleni dla odbrukowania terenu przy ul. Cyganerii 9-11** dla jednostki MZBM;
- opracowano **projekt zieleni ogrodu kieszonkowego przy ul. Nalkowskiej** o funkcji retencyjnej, gdzie obecnie znajduje się tzw. „dziki parking”.

W celu stałego podnoszenia kwalifikacji oraz poznawania nowych trendów w zarządzaniu zielenią miejska pracownicy uczestniczyli w różnych webinarjach, konferencjach i warsztatach tematycznych, w tym między innymi:

- kurs na Certyfikowanego Inspektora Drzew
- szkolenie „Rozpoznawanie drzew i krzewów w sezonie bezlistnym”;
- szkolenie „Diagnostyka i inspekcja drzew”;
- Konferencja „Zieleń przyuliczna Warszawy”
- IV Forum „Zarządcy Zieleni – Wyprawa do lasu miejskiego”;
- szkolenie „Grzyby a drzewa w warunkach miejskich”;
- konferencja „Współczesna Architektura Krajobrazu Gleba jako podstawa projektowania ekosystemowego”;
- wystąpienie na webinarze dot. „standardów- i zarządzania zielenią w miastach z prezentacją „Zieleń w mieście Tychy – system zarządzania publicznymi terenami zieleni” organizowanym przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska oraz powtórnie dla Urzędu Miasta Racibórz.

3.5.4 Schroniska dla zwierząt – rozdział 90013

Plan wydatków wg uchwały dla rozdziału 90013 wynosił **982 229,00 zł**, natomiast po zmianach na dzień 31 grudnia 2023 roku kształtuje się na poziomie **1 045 013,00 zł**. Całość to wydatki bieżące. Wykonanie za okres sprawozdawczy wyniosło **98% planu**, co daje kwotę **1 024 322,35 zł**.

Od marca 2022 r. Gmina Tychy współpracuje z Gminą Kobiór w zakresie realizacji porozumienia związanego z zapewnieniem opieki nad bezdomnymi zwierzętami z terenu Gminy Kobiór. Gmina Kobiór na ten cel przeznaczyła na rok 2023 kwotę 8 300,00 zł, z czego wykorzystano 4 200,00 zł. W 2023 roku przyjęto do Miejskiego Schroniska dla Zwierząt w Tychach z terenu Gminy Kobiór 3 psy, z czego 2 zostały odebrane przez właścicieli a jeden został przekazany do adopcji.

Wydatki klasyfikowane w tym rozdziale obejmują koszty utrzymania schroniska dla zwierząt łącznie z kosztami utrzymania stanowisk pracy.

3.5.4.1 Wydatki bieżące i jednorazowe

Wydatki bieżące i jednorazowe odnoszone są do zwykłej działalności schroniska dla zwierząt. **Zatrudnienie** na dzień 31.12.2023 r. w **rozdziale 90013** przedstawia się następująco:

- * 2 et. inspektor-kierowca
- * 6 et. opiekun zwierząt
- * 0,5 et. st. specjalista ds. organizacyjnych.

Średnioroczne zatrudnienie wyniosło 8,92 et., natomiast **przeciętne wynagrodzenie** za okres sprawozdawczy dla rozdziału 90013 wynosi **4 968,24 zł**.

Koszty osobowe stanowią główną pozycję w strukturze wydatków w rozdziale 90013.

Opieka nad zwierzętami prowadzona jest w trybie całodobowym. Pracownicy pracują w systemie trzyzmianowym.

Drugą największą pozycją w wydatkach bieżących są **usługi weterynaryjne**. Miesięczny koszt podstawowej opieki weterynaryjnej wynosi 7 245 zł brutto (86 940 zł na rok). W ostatnich latach pomimo ogromnego wsparcia ze strony darczyńców spora kwota przeznaczana jest na zakup karmy oraz na leki i wyroby medyczne (testy). Zwierzęta przebywające w schronisku są coraz starsze i często wymagają karmienia wysokogatunkową karmą oraz specjalistycznego leczenia.

Kolejną istotną pozycję kosztową stanowią obciążenia związane z utrzymaniem nieruchomości. Są to wydatki na:

- zakup energii,
- opłatę za trwały zarząd,
- podatek od nieruchomości,
- opłaty za wywóz odpadów komunalnych.

Opłata za trwały zarząd wnoszona jest w terminie do 31 marca każdego roku i wynosi **12 205,54 zł**.

Podstawą opodatkowania w **podatku od nieruchomości** są grunty przekazane do TZUK w trwały zarząd o łącznej powierzchni 3 460 m² oraz budynki o powierzchni użytkowej 466,94 m². Na budynki składają się pawilony kojców (szt. 2) oraz budynek administracyjno-weterynaryjny. Podatek od nieruchomości naliczony za cały rok wyniósł **5 519,00 zł**.

Opłaty za wywóz odpadów komunalnych ponoszone są w oparciu o zadeklarowaną ilość i częstotliwość odbioru odpadów z terenu schroniska i za okres sprawozdawczy wyniosły **10 116,00 zł**.

Co roku miejskie schronisko dla zwierząt otrzymuje liczne darowizny rzeczowe (karma dla zwierząt, żwirek, klatki, koce, środki czystości, podkłady, materace itp.). Za okres sprawozdawczy otrzymane darowizny wycenione po cenach ewidencyjnych wyniosły **119 233,53 zł.** Darowizny te w znacznym stopniu wpływają na ograniczenie wydatków bieżących związanych z zakupem karmy dla zwierząt oraz innych artykułów wykorzystywanych w schronisku. W okresie sprawozdawczym na zakup karmy wydatkowano **20 188,75 zł.**, przy czym zakupy dotyczyły głównie karmy specjalistycznej i dla małych kociąt.

W ramach realizacji „Programu zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Tychy” wszystkie zwierzęta przekazywane do adopcji nowym właścicielom posiadają mikroczipy. W 2023 roku wszczepionych zostało 165 mikroczipów. Oznakowano 56 psów i 109 kotów. Dodatkowo dzięki zawartej umowie z Międzynarodową Bazą Danych Safe-Animal wszystkie zwierzęta wydawane nowym właścicielom są w niej rejestrowane.

Stopień realizacji planu na poszczególnych rodzajach wydatków przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 15

Lp.	Wyszczególnienie	Plan wg uchwały	Plan po zmianach	Wykonanie w zł	% Wyk
1.	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń 900-90013-3020 <i>- ekwiwalenty za pranie odzieży, odzież robocza, rękawice ochronne, wydatki wg regulaminu BHP, napoje,</i>	22 772,00	22 262,00	19 915,38 19 915,38	89
2.	Wynagrodzenia osobowe 900-90013-4010 <i>- wynagrodzenia pracowników</i> <i>- nagrody jubileuszowe</i> <i>- odprawa rentowa</i>	524 075,00 519 400,00 4 675,00 0,00	539 936,00 534 680,00 5 256,00 0,00	537 056,91 531 800,91 5 256,00 0,00	99 99 100 -
3.	Dodatkowe wynagrodzenie roczne 900-90013-4040	34 500,00	33 915,00	33 914,76	100
4.	Składki na ubezpieczenia społeczne 900-90013-4110	94 425,00	95 180,00	94 066,33	99
5.	Składki na FP 900-90013-4120	9 169,00	10 318,00	8 990,75	87
6.	Składki na PFRON 900-90013-4140	16 200,00	18 982,00	18 981,10	100
7.	Wynagrodzenie bezosobowe 900-90013-4170	0,00	0,00	0,00	
8.	Zakup materiałów i wyposażenia 900-90013-4210 <i>- pozostałe GW</i> <i>- pozostałe GP (Porozumienie Gmina Kobiór)</i> <i>- jednorazowe (kasa fiskalna)</i>	17 750,00 17 750,00 0,00 0,00	21 249,00 19 149,00 40,00 2 100,00	19 694,58 17 861,88 0,00 1 832,70	93 93 - 87
9.	Zakup środków żywności 900-90013-4220 <i>- karma dla zwierząt GW</i> <i>- karma dla zwierząt GP</i>	42 000,00 42 000,00 0,00	22 350,00 18 500,00 3 850,00	20 188,75 18 238,75 1 950,00	90 99 51
10.	Zakup leków, wyrobów medycznych i biobójczych 900-90013-4230 <i>- GW</i> <i>- GP</i>	12 500,00 12 500,00 0,00	28 310,00 28 000,00 310,00	27 852,99 27 702,99 150,00	98

11.	Zakup energii 900-90013-4260 <i>* energia elektryczna</i> <i>* pozostałe (zużycie wody, CO)</i>	55 000,00 <i>18 000,00</i> <i>37 000,00</i>	74 500,00 <i>26 000,00</i> <i>48 500,00</i>	73 020,36 <i>25 985,02</i> <i>47 035,34</i>	98 <i>100</i> <i>97</i>
12.	Zakup usług remontowych 900-90013-4270 <i>- bieżące naprawy i konserwacje</i>	1 000,00 <i>1 000,00</i>	4 300,00 <i>4 300,00</i>	4 294,22 <i>4 294,22</i>	100 <i>100</i>
13.	Zakup usług zdrowotnych 900-90013-4280 <i>- badania okresowe pracowników i szczepienia</i>	1 660,00	4 650,00	2 501,00	54
14.	Zakup usług pozostałych 900-90013-4300 <i>- odprowadzanie ścieków</i> <i>- różne GW</i> <i>- różne GP</i> <i>- jednorazowe- leczenie behawioralne psa</i>	94 189,00 <i>5 000,00</i> <i>89 189,00</i> <i>0,00</i> <i>0,00</i>	113 556,00 <i>4 832,00</i> <i>99 624,00</i> <i>4 100,00</i> <i>5 000,00</i>	108 924,62 <i>3 883,37</i> <i>97 941,25</i> <i>2 100,00</i> <i>5 000,00</i>	96 <i>80</i> <i>98</i> <i>51</i> <i>100</i>
15.	Zakup usług telekomunikacyjnych 900-90013-4360 <i>- usługi telekomunikacyjne komórkowe, stacjonarne, Internet</i>	1 977,00	1 827,00	1 590,90 <i>1 590,90</i>	87
16.	Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii 900-90013-4390	300,00	0,00	0,00	-
17.	Podróże służbowe krajowe 900-90013-4410 <i>- delegacje służbowe, ekwiwalent za jazdy lokalne</i>	900,00	1 250,00	1 166,10 <i>1 166,10</i>	93
18.	Oplaty i składki różne 900-90013-4430 <i>- polisy komunikacyjne</i> <i>- ubezpieczenie wolontariuszy</i>	2 000,00	1 650,00	1 644,00 <i>1 124,00</i> <i>520,00</i>	100
19.	Odpisy na ZFŚS 900-90013-4440	16 076,00	18 341,00	18 339,73	100
20.	Podatek od nieruchomości 900-90013-4480	5 708,00	5 519,00	5 519,00	100
21.	Oplaty na rzecz budżetów JST 900-90013-4520 <i>- opłata za trwały zarząd</i> <i>- opłaty za odpady komunalne</i>	22 322,00 <i>12 206,00</i> <i>10 116,00</i>	22 322,00 <i>12 206,00</i> <i>10 116,00</i>	22 321,54 <i>12 205,54</i> <i>10 116,00</i>	100 <i>100</i> <i>100</i>
22.	Podatek od towarów i usług(VAT) 900-90013-4530	300,00	150,00	8,41	6
23.	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego 900-90013-4610	300,00	290,00	176,60	61
24.	Szkolenia pracowników 900-90013-4700	2 100,00	720,00	720,00	100
25.	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający 900-90013-4710	5 006,00	3 436,00	3 434,32	100
	<i>Razem bieżące 90013- schronisko dla zwierząt</i>	<i>982 229,00</i>	<i>1 045 013,00</i>	<i>1 024 322,35</i>	<i>98</i>

3.5.5 Zakłady gospodarki komunalnej - rozdział 90017

W rozdziale 90017 od początku 2022 roku grupowane są wydatki ogólnozakładowe oraz związane z utrzymaniem stanowisk pracy. W latach wcześniejszych wydatki te były dzielone ustalonym kluczem alokacji kosztów (koszty ogólnozakładowe) na różne rozdziały klasyfikacji budżetowej a w przypadku wydatków związanych z pracownikami działu zieleni

miejskiej i małej architektury gromadzone w rozdziale 90095. Zmiana sposobu grupowania wydatków związana była z koniecznością dostosowania zasad planowania i ewidencjonowania wydatków dla potrzeb Systemu Monitorowania Usług Publicznych i ułatwienia dostępu do danych finansowych o usługach świadczonych przez samorząd terytorialny w Polsce. Dane te następnie będą wykorzystane w SMUP do naliczenia wskaźników finansowych w jednolity sposób. Prócz monitorowania jakości i dostępności usług publicznych ważnym celem ujednoczenia prezentacji danych jest coroczne szacowanie kosztów usług dostarczanych przez JST. Aby uzyskać porównywalność danych i umożliwić prowadzenie analiz, wszystkie podmioty w kraju muszą rejestrować wydatki w jednolity sposób.

Plan wydatków wg uchwały budżetowej dla rozdziału 90017 na rok 2023 ustalony był na kwotę **2 619 020,00 zł** i dotyczył w całości wydatków bieżących. Plan po zmianach na dzień 31 grudnia 2023 r. wynosił **3 046 463,00 zł**, w tym wydatki bieżące **2 791 969,00 zł** i majątkowe **253 494,00 zł**.

Środki wydatkowane w ramach rozdziału 90017 przeznaczone są na pokrycie:

- kosztów ogólnozakładowych TZUK (miedzy innymi: koszt ubezpieczeń majątkowych i OC, czynsz za siedzibę i pomieszczenia garażowe, archiwum, opłaty za dostęp do platformy zamówień publicznych, obsługi BHP itp.);
- kosztów osobowych pracowników TZUK, za wyjątkiem pracowników schroniska dla zwierząt i cmentarzy komunalnych, które gromadzone są bezpośrednio we właściwych rozdziałach klasyfikacji budżetowej;
- kosztów utrzymania stanowisk pracy (zakup wyposażenia, utrzymanie samochodów służbowych, zakup narzędzi, art. biurowych i środków czystości itp.).

Planowane zatrudnienie na rok 2023 w rozdziale 90017 wynosiło 26,63 et. natomiast średnioroczne wynosiło 25,90 et. Na 31 grudnia zatrudnienie wynosi:

- 8,5 et. administracja TZUK;
- 2 et. dział małej architektury;
- 16 et. dział zieleni miejskiej.

Przeciętne zatrudnienie za okres sprawozdawczy wyniosło 25,90 et. a średnie wynagrodzenie dla rozdziału 90017 wyniosło **5 913,80 zł**.

3.5.5.1 Wydatki bieżące i jednorazowe

Tabela nr 16

Lp.	Wyszczególnienie	Plan wg uchwały	Plan po zmianach	Wykonanie w zł	% Wyk
1.	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń 900-90017-3020 <i>- ekwiwalenty za pranie odzieży, odzież robocza, rękawice, wydatki wg regulaminu BHP, napoje, ekwiwalent za okulary</i>	31 519,00	29 137,00	26 812,84	92
2.	Wynagrodzenia osobowe 900-90017-4010 <i>- wynagrodzenia pracowników</i> <i>- nagrody jubileuszowe</i> <i>- nadgodziny dodatkowe</i>	1 785 750,00 <i>1 773 140,00</i> <i>12 610,00</i> <i>0,00</i>	1 858 398,00 <i>1 838 520,00</i> <i>17 701,00</i> <i>2 177,00</i>	1 857 721,75 <i>1 838 010,26</i> <i>17 699,25</i> <i>2 012,24</i>	100 <i>100</i> <i>100</i> <i>92</i>
3.	Dodatkowe wynagrodzenie roczne 900-90017-4040	110 000,00	109 432,00	109 431,37	100
4.	Składki na ubezpieczenia społeczne 900-90017-4110	321 262,00	329 133,00	325 590,73	99

5.	Składki na FP 900-90017-4120	40 728,00	41 868,00	39 417,08	94
6.	Składki na PFRON 900-90017-4140	38 934,00	50 635,00	50 634,92	100
7.	Zakup materiałów i wyposażenia 900-90017-4210 <i>- koszty administracyjne TZUK</i> <i>- jednorazowe</i>	62 101,00 <i>62 101,00</i> <i>0,00</i>	107 993,00 <i>79 493,00</i> <i>28 500,00</i>	105 777,80 <i>78 580,85</i> <i>27 196,95</i>	98 <i>99</i> <i>95</i>
8.	Zakup środków żywności 900-90017-4220 <i>- art. spożywcze na potrzeby sekretariatu</i>	2 486,00	2 786,00	2 779,47 <i>2 779,47</i>	100
9.	Zakup usług remontowych 900-90017-4270 <i>- bieżące naprawy i konserwacje</i>	10 000,00	33 745,00	33 744,54 <i>33 744,54</i>	100
10.	Zakup usług zdrowotnych 900-90017-4280 <i>- badania okresowe pracowników i szczepienia</i>	1 540,00	3 680,00	3 432,00 <i>1 555,00</i>	93
11.	Zakup usług pozostałych 900-90017-4300 <i>- różne</i> <i>- jednorazowe</i>	35 596,00 <i>35 596,00</i> <i>0,00</i>	30 096,00 <i>30 096,00</i> <i>0,00</i>	29 373,23 <i>29 373,23</i> <i>0,00</i>	98 <i>98</i> <i>-</i>
12.	Zakup usług telekomunikacyjnych 900-90017-4360 <i>- usługi telekomunikacyjne komórkowe, stacjonarne, Internet</i>	9 500,00	10 680,00	9 633,74 <i>9 633,74</i>	90
13.	Oplaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe 900-90017-4400	75 412,00	82 412,00	80 979,90	98
14.	Podróże służbowe krajowe 900-90017-4410 <i>- delegacje służbowe, ekwiwalent za jazdy lokalne</i>	11 150,00	13 150,00	13 027,18	99
15.	Oplaty i składki różne 900-90017-4430 <i>- polisy komunikacyjne</i> <i>- ubezpieczenie mienia i OC</i> <i>- opłata CEPIK</i>	16 000,00	16 100,00	16 082,56 <i>6 607,00</i> <i>9 472,56</i> <i>3,00</i>	100
16.	Odpisy na ZFŚS 900-90017-4440	45 394,00	47 366,00	47 363,72	100
17.	Oplaty na rzecz budżetów JST 900-90017-4520	10,00	10,00	0,00	-
18.	Podatek od towarów i usług(VAT) 900-90017-4530	300,00	0,00	0,00	-
19.	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego 900-90017-4610	800,00	0,00	0,00	-
20.	Szkolenia pracowników 900-90017-4700	11 083,00	21 183,00	20 570,04	97
21.	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający 900-90017-4710	9 455,00	5 165,00	5 156,16	100
	<i>Razem bieżące 90017- zakłady gospodarki komunalnej</i>	<i>2 619 020,00</i>	<i>2 792 969,00</i>	<i>2 777 529,03</i>	<i>99</i>

Realizacja wydatków przebiegała planowo. Wykonanie na dzień sprawozdawczy wyniosło 99%.

3.5.5.2 Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe zostały wprowadzone do planu w trakcie roku w związku z koniecznością zakupu dodatkowego sprzętu niezbędnego do wykonania zadań statutowych jednostki (utrzymanie terenów zielonych, zimowe utrzymanie alejek w parkach oraz organizacja zaplecza warsztatowego dla pracowników gospodarczych). Wszystkie zadania zostały zrealizowane.

Tabela nr 17

Lp.	Wyszczególnienie	Plan wg uchwały	Plan po zmianach	Wykonanie w zł	% Wyk
1.	Wydatki na zakupy inwestycyjne jst. 900-90017-6060	0,00	253 494,00	246 512,16	97
	- zakup kosiarek bijakowych		26 857,00	26 856,06	100
	- zakup samochodu osobowego		19 060,00	19 060,00	100
	- zakup garaży ocieplanych 2 szt.		72 077,00	72 076,10	100
	- zakup ciągnika z osprzętem		135 500,00	128 520,00	95
	Razem majątkowe 90017- zakłady gospodarki komunalnej	0,00	253 494,00	246 512,16	97

3.5.6 Pozostała działalność - rozdział - 90095

Plan wydatków po zmianach dla rozdziału 90095 wynosi 5 748 139,00 zł w tym wydatki majątkowe 3 127 398,00 zł. Wydatki wykonane ogółem w okresie sprawozdawczym zamknęły się kwotą 3 704 556,73 zł co daje zaledwie 64 % wykonanie planu. Tak niskie wykonanie wynika głównie z niezrealizowanych wydatków inwestycyjnych oraz bieżących w zakresie modernizacji alejek oraz zakupu nowych ławek wraz z ich montażem do Miejskiego Parku Solidarności.

3.5.6.1 Wydatki bieżące i jednorazowe

Wydatki bieżące i jednorazowe ujmowane w rozdziale 90095 dotyczą między innymi:

- utrzymania fontann i tężni solankowej;
- utrzymania szaletów publicznych,
- urządzeń komunalnych zamontowanych w parkach i na skwerach,
- mostków i kładek będących na terenach administrowanych przez TZUK,
- alejek parkowych, placów i skwerów,
- utrzymania pasieki miejskiej (3 ule w Parku Łabędzi),
- organizowania akcji promocyjnych i ekologicznych.

Stopień realizacji planu na poszczególnych rodzajach wydatków w ujęciu klasyfikacji budżetowej przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 18

Lp.	Wyszczególnienie	Plan wg uchwały	Plan po zmianach	Wykonanie w zł	% Wyk.
Rozdział 90095 - Pozostała działalność					
1.	Składki na ubezpieczenia społeczne 900-90095-4110	1 086,00	0,00	0,00	-
	- utrzymanie miejskiej pasieki				
2.	Składki na Fundusz Pracy 900-90095-4120	156,00	0,00	0,00	-
	- utrzymanie miejskiej pasieki				

3.	Wynagrodzenia bezosobowe 900-90095-4170 <i>- utrzymanie miejskiej pasieki</i>	6 360,00	6 360,00	6 360,00	100
			<i>6 360,00</i>	<i>6 360,00</i>	<i>100</i>
4.	Zakup materiałów i wyposażenia 900-90095-4210 <i>* zakup karmy dla ptaków</i> <i>* zakup urządzeń komunalnych i małej architektury</i> <i>* utrzymanie szaleatów publicznych</i> <i>* utrzymanie tężni solankowej</i> <i>* zakup ławek, leżaków i koszy do parków</i> <i>* utrzymanie fontann</i> <i>* wydatki na rzecz RO</i> <i>* zakup wraz z montażem ławek i koszy w Parku Jaworek (BO)</i>	464 000,00	1 532 489,00	782 037,16	51
		<i>0,00</i>	<i>620,00</i>	<i>620,00</i>	<i>100</i>
		<i>30 000,00</i>	<i>76 830,00</i>	<i>76 829,15</i>	<i>100</i>
		<i>0,00</i>	<i>250,00</i>	<i>244,24</i>	<i>98</i>
		<i>34 000,00</i>	<i>24 496,00</i>	<i>24 495,45</i>	<i>100</i>
		<i>0,00</i>	<i>988 140,00</i>	<i>250 000</i>	<i>25</i>
		<i>0,00</i>	<i>41 343,00</i>	<i>41 342,40</i>	<i>100</i>
		<i>0,00</i>	<i>810,00</i>	<i>809,92</i>	<i>100</i>
		<i>400 000,00</i>	<i>400 000,00</i>	<i>387 696,00</i>	<i>97</i>
5.	Zakup energii 900-90095-4260 <i>* energia elektryczna</i> <i>- utrzymanie fontann</i> <i>- utrzymanie szaleatów publicznych</i> <i>- utrzymanie tężni solankowej</i> <i>* zużycie wody i CO</i> <i>- utrzymanie fontann</i> <i>- utrzymanie szaleatów publicznych</i> <i>- utrzymanie tężni solankowej</i>	172 000,00	177 410,00	173 544,84	98
		128 029,00	141 339,00	138 661,61	
		<i>74 196,00</i>	<i>93 006,00</i>	<i>91 650,01</i>	<i>99</i>
		<i>23 700,00</i>	<i>16 200,00</i>	<i>15 403,25</i>	<i>95</i>
		<i>30 133,00</i>	<i>32 133,00</i>	<i>31 608,35</i>	<i>98</i>
		43 971,00	36 071,00	34 883,23	
		<i>22 804,00</i>	<i>20 904,00</i>	<i>20 813,59</i>	<i>100</i>
		<i>8 300,00</i>	<i>9 300,00</i>	<i>8 290,76</i>	<i>89</i>
		<i>12 867,00</i>	<i>5 867,00</i>	<i>5 778,88</i>	<i>99</i>
6.	Zakup usług remontowych 900-90095-4270 <i>-remonty, naprawy i konserwacje – mała architektura, alejki w parkach i inne</i> <i>- remonty i konserwacje fontann</i> <i>- naprawy w szaleatach publicznych</i> <i>- naprawy i remonty tężni solankowej</i>	256 840,00	359 496,00	359 450,39	100
		<i>200 000,00</i>	<i>307 981,00</i>	<i>307 980,39</i>	<i>100</i>
		<i>50 000,00</i>	<i>46 880,00</i>	<i>46 880,00</i>	<i>100</i>
		<i>6 840,00</i>	<i>2 190,00</i>	<i>2 145,00</i>	<i>98</i>
		<i>0,00</i>	<i>2 445,00</i>	<i>2 445,00</i>	<i>100</i>
7.	Zakup usług pozostałych 900-90095-4300 <i>- montaż ławek przy ul. Nalkowskiej</i> <i>- utrzymanie fontann</i> <i>- urządzenia komunalne i mała architektura</i> <i>- utrzymanie szaleatów publicznych</i> <i>- utrzymanie tężni solankowej</i> <i>- montaż ławek, leżaków i koszy na śmieci w parkach i na skwerach</i> <i>- opłata za ścieki – fontanny</i> <i>- opłat za ścieki szaleaty</i> <i>- opłata za ścieki tężnia solankowa</i> <i>- impreza - Aktywne Parki</i> <i>-opracowanie koncepcji rewitalizacji Parku Łabędzi</i> <i>- wykonanie przegrody na potrzeby składowania drewna</i> <i>- zakup wraz z montażem ławek do Parku Jaworek (BO)</i>	526 833,00	543 134,00	532 067,26	98
		<i>0,00</i>	<i>11 000,00</i>	<i>1 045,50</i>	<i>10</i>
		<i>131 000,00</i>	<i>128 211,00</i>	<i>128 211,00</i>	<i>100</i>
		<i>10 000,00</i>	<i>7 543,00</i>	<i>7 542,80</i>	<i>100</i>
		<i>194 673,00</i>	<i>181 512,00</i>	<i>181 334,85</i>	<i>100</i>
		<i>56 000,00</i>	<i>67 585,00</i>	<i>67 584,80</i>	<i>100</i>
		<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>-</i>
		<i>23 000,00</i>	<i>20 550,00</i>	<i>20 501,15</i>	<i>100</i>
		<i>3 160,00</i>	<i>3 160,00</i>	<i>2 616,37</i>	<i>83</i>
		<i>9 000,00</i>	<i>7 500,00</i>	<i>7 475,89</i>	<i>100</i>
		<i>0,00</i>	<i>18 000,00</i>	<i>18 000,00</i>	<i>100</i>
		<i>0,00</i>	<i>40 273,00</i>	<i>40 273,00</i>	<i>100</i>
		<i>0,00</i>	<i>23 800,00</i>	<i>23 800,00</i>	<i>100</i>
		<i>100 000,00</i>	<i>34 000,00</i>	<i>33 681,90</i>	<i>99</i>
8.	Podatek od nieruchomości 900-90095-4480 <i>- utrzymanie szaleatów publicznych</i>	2 327,00	1 852,00	1 852,00	100
		<i>2 327,00</i>	<i>1 852,00</i>	<i>1 852,00</i>	<i>100</i>
	<i>Razem bieżące 90095-pozostała działalność</i>	<i>1 429 602,00</i>	<i>2 620 741,00</i>	<i>1 855 311,65</i>	<i>71</i>

3.5.6.2 Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe zostały pierwotnie zaplanowane na kwotę **1 470 900 zł**, natomiast na koniec roku plan został zwiększony i wynosił **3 127 398 zł**. Zmiany wynikały z przesunięć środków z roku 2022 na modernizację alejek w Miejskim Parku Solidarności, budowę skweru przy ul. Cienistej oraz z przesunięć wewnętrznych z innych wydatków bieżących dokonanych na wniosek TZUK. Wykonanie na koniec okresu wyniosło 59%. Niestety nie wszystkie inwestycje udało się zrealizować w roku 2023.

Tabela nr 19

Lp.	Wyszczególnienie	Plan na 31.12.2023 r.	Wykonanie w zł	Opis
1.	<p>Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych 900-90095-6050</p> <p>- budowa skweru przy ul. Cienistej z wykonaniem małej architektury, placu zabaw, oświetlenia, nowych alejek WPF</p>	3 084 398,00	1 806 245,08	<p>Zadanie zrealizowane. Umowa podpisana była w 2022 r. Inwestycja zakładała stworzenie miejsca rekreacyjnego dla mieszkańców. Na planie modułu z kwadratu, zaplanowano rozmieszczenie poszczególnych stref: ogród społeczny, wybieg dla psów oraz place jako miejsce spotkań dla mieszkańców. Zamontowano meble miejskie w postaci ławek z oparciem 9 szt., ławek bez oparcia 5 szt., sześciennych siedzisk w kolorze żółtym 9 szt., drewnianego siedziska w formie podestu o nieregularnym kształcie 1 szt., stołu piknikowego 2 szt., i drewnianych donic na uprawy 9 szt. a także zamontowano stojaki rowerowe oraz kosze na odpadki 6 szt. i psie odchody 1 szt. oraz domki dla owadów w ilości 5 szt. Wykonano ścieżki w miejscach przeddeptów w formie płyt betonowych w trawniku oraz w postaci plastrów z drewna. Skwer wzbogacono nasadzeniami zieleni (derenie, kaliny, hortensje, oczary, róże pomarszczone a na rabatach znalazły się byliny i trawy ozdobne, pnącza oraz 7 szt. drzew) a wzdłuż głównych ciągów pieszych zamontowano oświetlenie - łącznie 6 szt. lamp parkowych.</p>
	<p>- modernizacja alejek i małej architektury wraz z aranżacją zieleni skweru przy ul. Skłodowskiej</p>	244 379,00	244 378,09	<p>Zadanie zrealizowane. Kontynuacja z roku 2022. Łączny koszt zadania to 851 289,99 zł Inwestycja obejmowała wymianę elementów małej architektury, modernizację alejek asfaltowych oraz aranżację zieleni. Ławki oraz kosze zostały wymienione, dodatkowo skwer został wyposażony w stojaki rowerowe, łukowe ławki przy okrągłym placu oraz w stoły piknikowe służące również do gry w szachy. Na skwerze pojawiła się ławka łukowa wklęsła 8 m, ławka łukowa</p>

				<p>wklęsła 6m, ławka łukowa wypukła 6 m, stół prostokątny -3 szt., ławki parkowe bez oparcia 6 szt., ławki z oparciem 15 szt., kosze na odpadki 12 szt. i 3 szt. stojaków rowerowych.</p> <p>Stoły piknikowe przystosowane są dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Okrągły plac rekreacyjny został zamieniony na niewielki ogród sensoryczny. Wzdłuż głównej alejki zastosowano pasy roślinności (rośliny cebulowe – 13 510 szt., krzewy - 329 szt., byliny – 3 011szt. oraz 3 szt. drze.).</p>
	- modernizacja alejek w Miejskim Parku Solidarności (WPF)	1 814 942,00	538 449,99	Zadanie ujęte w WPF. W roku 2023 realizacja częściowa. Wykonano dokumentację projektową i dokonano płatności za część odebranych prac. Planowany termin zakończenia to styczeń 2024r. Łączny koszt całej inwestycji to 2 166 172 zł.
	- wykonanie nawierzchni utwardzonej – dojsście do placu zabaw przy ul. Jaroszowickiej	28 782,00	28 782,00	Zadanie zostało zrealizowane w całości. Wykonano dojsście do placu zabaw zaczynając od strony chodnika przy ul. Jaroszowickiej 100 z ok 5,8% kątem spadku. Podczas realizacji zadania usunięto darń, wykonano podbudowę z korytowaniem i zagęszczeniem, ułożono kostkę brukową na szerokość 1,20 m oraz ułożono obrzeża betonowe, uzupełniono szczeliny i uporządkowano teren.
	- Rozszczelnienie nawierzchni Placu Baczyńskiego w Tychach	37 000,00	36 162,00	Zadanie zostało zrealizowane. Opracowano kompletną dokumentację projektowo - kosztorysową dla realizacji inwestycji „Rozszczelnienie nawierzchni Placu Baczyńskiego w Tychach”. Dokumentacja wykonana w oparciu o koncepcję sporządzoną przez pracownika TZUK. Obecnie projekt stara się o dofinansowanie realizacji zadania ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.
	- wykonanie okładziny drewnianej – siedziska na betonowym elemencie na skwerze przy ul. Cienistej	14 400,00	14 400,00	Zadanie dotyczyło wykonanie drewnianej okładziny na istniejącym elemencie betonowym w podobnej tonacji jak pozostałe elementy utworzonego skweru przy ul. Cienistej. Do realizacji wykorzystano drewno modrzewiowe pokryte lakierem bezbarwnym.
	- zagospodarowanie terenu przy ul. Zgody (BO)	40 900,00	40 279,00	Zadanie zrealizowane. Inwestycja obejmowała przygotowanie terenu, ułożenie kamieni/ głazów zgodnie z projektem, zakup i montaż małej architektury, zakup i montaż okręgów

				betonowych do wykonania ścieżki oraz posadzenie roślin wg projektu na pow. ok 130 m ² . Inwestycja przyczyniła się do stworzenia atrakcyjnego miejsca spotkań dla mieszkańców i poprawy estetyki otoczenia.
2.	Wydatki na zakup inwestycyjne jednostek budżetowych 900-90095-6060 - zakup piaskownicy z urządzeniem zabawowym na skwer przy ul. Cienistej	43 000,00 43 000,00	43 000,00 43 000,00	Zadanie zakończone. Zakupiono obrzeża piaskownicy wykonane z drewna modrzewiowego o obwodzie ok. 22 mb. wraz z urządzeniem do zabawy w piasku przeznaczonym dla dzieci powyżej 2 lat. Urządzenie jest wysokie na 1m i wykonane jest z drewna modrzewiowego z elementami stali nierdzewnej i płyty HDPE.

3.5.6.3 Zadania merytoryczne – pozostała działalność komunalna

I. Utrzymanie fontann - 385 560,15 zł

Tyski Zakład Usług Komunalnych zajmuje się utrzymaniem 6 fontann na terenie miasta Tychy, tj.

- fontanna na Rynku,
- fontanna na Placu Baczyńskiego,
- fontanna na Placu Św. Anny,
- fontanna na Placu Korfantego,
- fontanna w Parku Niedźwiadków,
- fontanna w Rodzinnym Parku bł. Karoliny.

Fontanny uruchamiane są na początku kwietnia i pracują do 15 listopada każdego roku.

Bieżące utrzymanie fontann obejmuje m.in.:

- rozruch fontann, uzdatnianie wody, kontrola parametrów wody i środków chemicznych,
- systematyczne czyszczenie poszczególnych elementów, sprawdzanie działania poszczególnych atrakcji oraz czystości,
- kontrolę zabezpieczeń elektrycznych, wentylacji, zaplecza technicznego itd.,
- koszty zużycia energii elektrycznej, wody i opłat za odprowadzenie ścieków,
- bieżące naprawy, konserwacje.

Na **utrzymanie fontann**, wraz z kosztami usuwania usterek i awarii, zaplanowano na rok 2023 kwotę **387 894,00 zł**.

W okresie sprawozdawczym wydatkowano 99 % środków co daje kwotę **385 560,15 zł**, w tym na :

- utrzymanie bieżące i inne	- 128 211,00
- odprowadzenie ścieków	- 20 501,15
- zakup energii elektrycznej	- 91 650,01
- zużycie wody	- 20 813,59
- zakupy bieżące (40 szt. dysz i pompa do fontanny Dmuchańiec)	- 41 342,40
- naprawy, usunięcia awarii	- 46 880,00

* w tym między innymi:

- fontanna Plac Baczyńskiego (wymiana: falownika LG ig5 – 5,5 kW (2 sztuki), wentylatora kanałowego, sondy Redox, pompy, sond poziomu cieczy i 2 lamp oświetlenia sufitowego w komorze technicznej, pompy rząpia i grzejnika, naprawa kłapy zwrotnej, wyłącznika elektrycznego);

- fontanna Rynek (wymiana: falownika LG ig5, wyłącznika silnikowego, kompletnego systemu kontrolnopomiarowego wraz z pompkami i celą pomiarową chemii pH/redox oraz

programowanie urządzenia, systemu włączania i wyłączania fontanny za pomocą smsa wraz z zaprogramowaniem urządzenia, naprawa pompki dozującej pH oraz wężyka i rolki do pompki dozującej chlor);

- fontanna Plac Korfantego (montaż 2 szt. zaworów na kolektorze, wymiana żarówek w pomieszczeniu technicznym);

- fontanna Plac Św. Anny. (wymiana: śrubunków do kolektora dyszy, sterownika czasowego w zegarze czasowym, naprawa szafki elektrycznej i filtracji);

- fontanna w Parku Niedźwiadków (wymiana sondy Redox i modyfikacja instalacji na zasysie ze zbiornika);

- fontanna w Rodzinnym Parku bł. Karolin (naprawa blendy przy lampie).

II. Utrzymanie szaletów publicznych - 211 886,47 zł

Na rok 2023 na utrzymanie szaletów publicznych zaplanowano **214 464,00 zł**. Wydatki poniesione w okresie sprawozdawczym na utrzymanie i obsługę szaletów publicznych zamknęły się kwotą **211 886,47 zł** i dotyczą następujących lokalizacji:

- szalet przy ul. Rynek 7

- szalet przy al. Niepodległości

- szalet w Rodzinnym Parku bł. Karoliny

- toaleta automatyczna w Parku Północnym

- szalet kontenerowy przy ul. Nad Jeziorem.

Utrzymanie szaletów publicznych w zakresie zapewnienia należytego stanu sanitarnego i technicznego, jednoosobowej obsługi personalnej, zabezpieczenia w szaletach środków higieny i czystości, usuwania drobnych awarii, uszkodzeń instalacji elektrycznej i wodno-kanalizacyjnej oraz wymiany niesprawnego osprzętu i armatury sanitarnej realizowane jest w ramach podpisanej umowy z firmą zewnętrzną. Pozostałe koszty związane z opłatami za zużytą energię, wodę i ścieki ponoszone są bezpośrednio przez jednostkę, podobnie jak koszty utrzymania samych obiektów. W wykonaniu nie są ujęte koszty energii elektrycznej zużywanej w szalecie w Rodzinnym Parku bł. Karoliny ponieważ zamontowany jest jeden licznik dotyczący 3 obiektów (tężnia solankowa, fontana i szalet publiczny) i przypisany jest do tężni solankowej. Brak podliczników uniemożliwia rozliczanie energii na poszczególne obiekty.

Na bieżące utrzymanie szaletów publicznych w 2023 roku wydatkowano łącznie **211 886,47 zł**, w tym na:

- zakup energii elektrycznej	15 403,25 zł
- pozostałe media (woda, CO)	8 290,76 zł
- opłata za ścieki	2 616,37 zł
- bieżące utrzymanie czystości - obsługa szaletów	173 413,41 zł
- pomiary elektryczne, wentylacji i przeglądy budowlane	4 505,50 zł
- koszty utrzymania nieruchomości (opłata za śmieci, koszty zarządu i inne) – szalet Rynek	3 415,94 zł
- naprawa instalacji elektrycznej w szalecie damskim Rynek	2 145,00 zł
- drobne zakupy związane z utrzymaniem szaletów	244,24 zł
- podatek od nieruchomości	1 852,00 zł.

III. Utrzymanie tężni solankowej - 139 388,37 zł

Tężnia solankowa zlokalizowana w Rodzinnym Parku bł. Karoliny przekazana została do TZUK w grudniu 2017r. Tężnia uruchamiana jest 1 kwietnia i działa do końca października. W trakcie roku były trzy przerwy technologiczne związane z wymianą solanki. Na rok 2023

na bieżące utrzymanie tego obiektu przeznaczono **140 026,00 zł.**, z czego wydatkowano kwotę **139 388,37 zł, w tym:**

- na zakup solanki (w 2023 r. były 3 dostawy solanki: z Zabłocia, z Kopalni Soli Bochnia i z Uzdrowiska Ciechocinek)	-	24 495,45 zł,
- na energię elektryczną	-	31 608,35 zł
- na opłaty za zużycie wody	-	5 778,88 zł
- opłaty za ścieki	-	7 475,89 zł
- naprawa drzwi i zaworu dopuszczającego wodę	-	2 445,00 zł
- wykonanie 80 kompletów zaworów (kurków drewnianych) (każdy składa się z 2 elementów toczonych)	-	21 755,00 zł
- na zakup usług obcych (monitoring, transport solanki, bieżąca obsługa i inne).	-	45 829,80 zł

W zakres bieżących obowiązków związanych z obsługą tężni solankowej wchodzi: załączanie i wyłączanie pomp, sprawdzanie poziomu i stężenia solanki, czyszczenie koryt głównych z liści i innych elementów obcych, regulacja kurków wypływowych do korytek pomocniczych, czyszczenie płyty betonowej z wszelkich zanieczyszczeń, czyszczenie głównego zbiornika z odpadów pływających na powierzchni solanki, czyszczenie kosza dennego, kontrola aparatury elektrycznej w tablicy rozdzielczej, kontrola oświetlenia i usuwanie jego braków, kontrola stanu ścian z tarniny, regularna kontrola stanu ogólnego obiektu oraz przygotowanie tężni na okres zimy.

IV. Zakup i utrzymanie urządzeń komunalnych - 84 371,95 zł

Na zakup i utrzymanie urządzeń komunalnych w 2023 roku wydatkowano kwotę **84 371,95 zł.** Środki przeznaczone były między innymi na:

- zakupy rzeczowe materiałów potrzebnych do utrzymania czystości i wykonania drobnych napraw - 4 458,76 zł,
- zakup 3 kompletów przenośnych masztów flagowych – 2 763,81 zł,
- zakup wkładów do koszy na odpadki – 2 952,00 zł
- zakup 10 szt. skrzynek balkonowych do wyremontowanego Koła Młyńskiego na skwer przy Magdziejcu.– 269,90 zł,
- zakup 2 szt. donic do postawienia przy pomniku Riedla wraz z transportem – 2 587,92 zł,
- zakup 2 szt. urządzeń do wydawania karmy dla ptaków „Ptasia karczma” – 5 000,00 zł,
- zakup 26 szt. drewnianych donic do zielników dla szkół – 6 239,62 zł;
- zakup dekoracji świątecznych na choinkę i dekorowanie donic – 1 730,01 zł;
- zakup 9 szt. donic model giano (2 szt. 70l i 7 szt. 80 l)– 16 793,19 zł,
- zakup koszty na odpady na skwer przy ul. Czarnieckiego wraz z transportem – 22 978,12 zł,
- zakup 6 szt. donic Elipse wraz z transportem – 12 670,02 zł
- wykonanie projektu i tabliczek informacyjnych do Parku Północnego - 1 008,60 zł,
- wykonanie projektu i oznakowania ciągu pieszego na osiedlu Ogrodnik – 4 920,00 zł.

V. Zakup ławek i koszy wraz z montażem do parków - 671 377,90 zł

W roku 2023 planowana była wymiana ławek i koszy w Parku Jaworek (zadanie 1) oraz w Miejskim Parku Solidarności (zadanie 2). Zadanie 1 realizowane było w ramach zgłoszonego wniosku do Budżetu Obywatelskiego i zostało zrealizowane w całości. Koszt wymiany ławek i koszy na odpadki zamknął się kwotą **421 377,90 zł.**

Zadanie 2 jest w trakcie realizacji. W roku 2023 wydatkowano **250 000 zł** jako płatność częściową za dostarczone ławki w ilości 68 szt. Zadanie wprowadzone jest do WPF i jego realizacja będzie kontynuowana w roku 2024. Całkowity koszt wymiany ławek i koszy na odpadki zamknie się kwotą **1 048 140 zł**.

VI. Pozostałe - 82 693,00 zł

W ramach pozostałej działalności komunalnej w 2023 roku:

- zorganizowano imprezę „**Aktywne Parki**”- zajęcia sportowo-rekreacyjne, yoga dla mieszkańców, które odbywały się w dwóch parkach (Park Suble i Rodzinny Park bł. Karoliny) w terminie od czerwca do sierpnia. Łącznie odbyło się 40 zajęć. Koszt zadania to **18 000,00 zł**;
- zlecono opracowanie **koncepcji rewitalizacji Parku Łąbedzi**. Realizacja odbywała się w formie warsztatów, konsultacji i spacerów badawczych z zaproszonymi specjalistami (architekci krajobrazu, specjaliści ds. retencji, przyrodnicy) i mieszkańcami. Celem projektu było podniesienie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców oraz wypracowanie koncepcji rewitalizacji zieleni w parku. Cały projekt trwał ok. 4 miesięcy. Koszt wykonania to **40 273,00 zł**;
- zakupiono **karmę dla ptaków** do karmników zlokalizowanych w parkach - **620,00 zł**;
- wykonano **przegrody ułatwiające segregację składowanego drewna** – **23 800 zł**.

3.6 Wydatki dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

3.6.1 Działalność dotycząca miejsc pamięci narodowej oraz ochrony pamięci walk i męczeństwa – rozdział 92127

Na utrzymanie czystości i porządku wokół miejsc pamięci narodowej oraz na remonty generalne przeznaczono w 2023 roku kwotę **475 387,00 zł**, w tym na remont Pomnika Walki i Pracy w Miejskim Parku Solidarności 456 220,00 zł.

Na bieżące utrzymanie miejsc pamięci wydatkowano kwotę **19 163,25 zł**. Obejmuje ono:

- utrzymywanie czystości pomników i terenu wokół pomnika,
- dekorowanie pomników w wyznaczonych terminach z okazji przypadających świąt lub rocznic wydarzeń historycznych,
- mycie pomników przed każdym dekorowaniem i na zlecenie zamawiającego,
- sprzątanie terenu wokół pomników każdorazowo przed wykonaniem dekoracji,
- usuwanie starych dekoracji i zniczy,
- wciąganie Flag Państwowych:
 - * na Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej – 2 maja;
 - * na Święto Wojska Polskiego – 15 sierpnia;
 - * na Narodowe Święto Niepodległości – 11 listopada.

Obiekty objęte opieką to: Pomnik Ofiar Katynia przy ul. Tischnera, kamienny krzyż z tablicą przy ul. Grota Roweckiego, Obelisk Ofiar Faszyzmu przy ul. Kościuszki, Pomnik Ofiar Faszyzmu przy ul. Przejazdowej, Pomnik Powstańca Śląskiego na Placu Wolności, Obelisk Grota- Roweckiego przy ul. Cyganerii, Pomnik Powstańców Śląskich, tablica pamiątkowa poświęcona kapitanowi Janowi Rybczyńskiemu na dworcu PKP, Pomnik Sybiraków przy ul. Armii Krajowej. Na bieżące utrzymanie Miejsc Pamięci Narodowej podpisana została umowa z firmą zewnętrzną.

Wykonanie wydatków rozdziału 92127 w szczególności klasyfikacji budżetowej przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 20

	Wyszczególnienie	Plan wg uchwały	Plan po zmianach	Wykonanie w zł	% Wyk.
1.	Zakup materiałów i wyposażenia 921-92127-4210 <i>-utrzymanie miejsc pamięci narodowej (zakup elementów do masztu i farb do pomalowania pomnika)</i>	4 000,00 <i>4 000,00</i>	1 997,00 <i>1 997,00</i>	1 996,65 <i>1 996,65</i>	100
2.	Zakup usług remontowych 921-92127-4270 <i>- generalny remont pomnika Walki i Pracy w Miejskim Parku Solidarności</i>	120 000,00	456 220,00	456 220,00 <i>456 220,00</i>	100
3.	Zakup usług pozostałych 921-92127-4300 <i>- bieżące utrzymanie miejsc pamięci narodowej</i>	17 000,00	17 170,00	17 166,60 <i>17 166,60</i>	100
	OGÓLEM - 92127	141 000,00	475 387,00	475 383,25	100

3.6 Wydatki dział 926 - Kultura fizyczna

Plan wydatków po zmianach ustalony dla działu 926 na dzień 31 grudnia 2023 r. wynosi **547 936,00 zł**, natomiast wykonanie zamknęło się kwotą **547 299,12 zł**, co stanowi 100% realizację planu. Plan wydatków dotyczy zarówno działalności bieżącej jak i majątkowej. Wydatki majątkowe zostały wprowadzone do planu w miesiącu czerwcu - doposażenie placu zabaw w Parku Górniczym.

3.6.1 Obiekty sportowe – wydatki bieżące - rozdział 92601

Plan wydatków na dzień 31 grudnia 2023 r. po zmianach dla działalności bieżącej związanej z utrzymaniem obiektów sportowych wynosi **499 436,00 zł**.

Tyski Zakład Usług Komunalnych w Tychach sprawuje nadzór i utrzymuje:

- 32 place zabaw,
- 24 piaskownice;
- 19 siłowni plenerowych,
- 11 miejsc rekreacyjno – sportowych: Pumptrack (duży i mały w Parku Suble), Pumptrack przy ul. Gilów, Skatepark, Street Workout, górka saneczkowa (Park Jaworek), boisko wielofunkcyjne (ul. Nowa), dwie rolkostrady (przy ul. Łabędziej i Tulipanów), urządzenia do ćwiczeń ul. Pod Lasem w dzielnicy Wartogłowiec oraz tor do gry w bule.

Prace związane z bieżącym **utrzymaniem urządzeń zabawowych i siłowni plenerowych oraz obiektów rekreacyjno-sportowych** wykonywane były w 2023 r. przez pracowników TZUK i obejmowały:

- systematyczne kontrole placów zabaw oraz urządzeń rekreacyjno-sportowych i budowli sportowej (skatepark),
- demontaż zużytych lub zniszczonych urządzeń oraz ich części,
- zakup, wymianę i montaż nowych elementów urządzeń,
- utrzymanie czystości i porządku – zamiatanie chodników, czyszczenie nawierzchni z poliuretanu,
- malowanie elementów zestawów urządzeń zabawowych oraz ogrodzeń na placach zabaw.

Przeglądy techniczne obiektów budowlanych oraz stały nadzór nad obiektami w zakresie stosowania przepisów budowlanych został zlecony na zewnątrz osobie z odpowiednimi uprawnieniami.

Usługa **wymiany piasku** w piaskownicach (24 szt.) i na polach piaskowych (26 szt.) obejmuje:

- oczyszczanie starego piasku wraz z dezynfekcją piaskownic,
- dowóz i uzupełnianie piaskownic świeżym piaskiem,
- oczyszczanie nawierzchni sypkich ze starego piasku z powierzchni pod urządzeniami zabawowymi i na placach zabaw,
- dowóz i uzupełnianie piaskiem nawierzchni sypkich,
- oczyszczanie z zanieczyszczeń (śmieci, odpady komunalne) i z wrastającej roślinności oraz przegrabienie pól piaskowych, wywóz i koszty składowania odpadów na wysypisku.

Koszt realizacji tego zadania w roku 2023 wyniósł **203 063,80 zł** i przebiegał jak co roku w II etapach. I etap został zrealizowany w miesiącu maju, natomiast drugi w sierpniu.

Wykonanie wydatków w szczególowości klasyfikacji budżetowej przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 21

Lp.	Wyszczególnienie	Plan wg uchwały	Plan po zmianach	Wykonanie w zł	% Wyk.
1.	Wynagrodzenia bezosobowe 926-92601-4170 <i>-nadzór budowlany i przegląd pięcioletni placów zabaw, siłowni plenerowych i obiektów sportowych</i>	0,00 <i>0,00</i>	15 870,00 <i>15 870,00</i>	15 870,00 <i>15 870,00</i>	100 <i>100</i>
2.	Zakup materiałów i wyposażenia 926-92601-4210 <i>-bieżące utrzymanie placów zabaw i siłowni plenerowych;(zakup siedzisk i łańcuchów do huśtawek, części zamiennych do napraw urządzeń, tablic regulaminowych, mat przerostowych, pitek do gabionów, materiałów do konserwacji urządzeń itp.)</i>	0,00	61 328,00	61 320,15 <i>61 320,15</i>	
3.	Zakup usług remontowych 926-92601-4270 <i>- bieżące naprawy i konserwacje urządzeń zabawowych i siłowni plenerowych</i> <i>- remont nawierzchni na placu zabaw w Rodzinnym Parku bl. Karoliny</i> <i>- remont placu zabaw przy ul. Miodowej (BO)</i>	104 700,00 <i>100 000,00</i> <i>0,00</i> <i>4 700,00</i>	212 526,00 <i>86 880,00</i> <i>120 946,00</i> <i>4 700,00</i>	212 525,05 <i>86 879,15</i> <i>120 945,90</i> <i>4 700,00</i>	100 <i>100</i> <i>100</i> <i>100</i>
4.	Zakup usług pozostałych 926-92601-4300 <i>- wymiana piasku w piaskownicach i polach piaskowych</i> <i>- najem i serwis toalety typu TOI TOI – plac zabaw ul. Sikorskiego</i> <i>- najem toalety typu TOJ TOJ na plac zabaw Park Suble</i> <i>- wykonanie tabliczek informacyjnych i koszty transportu i przesyłek</i>	330 000,00	207 607,00	207 048,15 <i>203 063,80</i> <i>1 535,76</i> <i>1 231,20</i> <i>1 217,39</i>	100
	Działalność bieżąca – 92601	434 700,00	499 436,00	498 838,35	100

3.6.2 Obiekty sportowe –wydatki majątkowe –rozdział 92601

Wydatki majątkowe zostały wprowadzone do planu finansowego w oparciu o złożony wniosek przez TZUK na doposażenie placu zabaw w Parku Górniczym.

Szczegółowe zestawienie wydatków na poszczególne zadania zawiera tabela poniżej.

Tabela nr 22

Lp.	Wyszczególnienie	Plan wg uchwały	Plan po zmianach	Wykonanie w zł	% Wyk.
1.	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych 926-92601-6050 <i>* Doposażenie placu zabaw w Parku Górniczym</i>	0,00	48 500,00	48 460,77	100
			48 500,00	48 460,77	100

4. Przedsięwzięcia ujęte w Wieloletniej Prognozie Finansowej miasta Tychy oraz wydatki inwestycyjne

Tabela nr 23

Nazwa zadania	Plan po zmianach na 2023r.	Wykonanie 2023r.	Opis wykonanych prac (etap realizacji zadania)
I. Przedsięwzięcia ujęte w WPF:	4 069 356,00	1 982 667,58	
I. Majątkowe	2 963 316,00	1 686 622,08	
a) Budowa skweru przy ul. Cienistej z wykonaniem małej architektury, oświetlenia, placu zabaw, nowych alejek oraz wybiegu dla psów	903 995,00	903 794,00	Zadanie zrealizowane. Realizacja zadania przebiegała w systemie „projektuj i buduj”. 28 października 2022 r. podpisano umowę na realizację zadania. Termin wykonania ustalono na 50 tygodni od dnia podpisania umowy. Calkowity koszt inwestycji to 903 794,00 zł , w tym nadzór inwestorski 1 230,00 zł. W roku 2022 nie wydatkowano żadnych środków. Wykonawca przystąpił do opracowania projektu, jednak nie przedstawił żadnych faktur częściowych za wykonane prace. Całość wydatków została poniesiona w roku 2023. Inwestycja zakładała stworzenie miejsca rekreacyjnego dla mieszkańców. Na planie modułu z kwadratu, zaplanowano rozmieszczenie poszczególnych stref: ogród społeczny, wybieg dla psów oraz place jako miejsce spotkań dla mieszkańców. Zamontowano meble miejskie w postaci ławek z oparciem 9 szt., ławek bez oparcia 5 szt., sześciennych siedzisk w kolorze żółtym 9 szt., drewnianego siedziska w formie podestu o nieregularnym kształcie 1 szt., stołu piknikowego 2 szt., i drewnianych donic na uprawy 9 szt. a także zamontowano stojaki rowerowe, kosze na odpadki 6 szt. i psie odchody 1 szt. oraz domki dla owadów w ilości 5 szt. Wykonano ścieżki w miejscach przepiętów w formie płyt betonowych w trawniku oraz w postaci plastrów z drewna. Skwer wzbogacono nasadzeniami zieleni (derenie, kaliny, hortensje, oczary, róże pomarszczone a na rabatach znalazły się byliny i trawy ozdobne, pnącza oraz

			7 szt. drzew) a wzdłuż głównych ciągów pieszych zamontowano oświetlenie - łącznie 6 szt. lamp parkowych.
b) Modernizacja alejek i małej architektury wraz z aranżacją zieleni skweru przy ul. Skłodowskiej	244 379,00	244 378,09	Zadanie zrealizowane. Kontynuacja z roku 2022. Łączny koszt zadania to 851 289,99 zł Inwestycja obejmowała wymianę elementów małej architektury, modernizację alejek asfaltowych oraz aranżację zieleni. Ławki oraz kosze zostały wymienione, dodatkowo skwer został wyposażony w stojaki rowerowe, łukowe ławki przy okrągłym placu oraz w stoły piknikowe służące również do gry w szachy. Na skwerze pojawiła się ławka łukowa wklęsła 8 m, ławka łukowa wklęsła 6m, ławka łukowa wypukła 6 m, stół prostokątny -3 szt., ławki parkowe bez oparcia 6 szt., ławki z oparciem 15 szt., kosze na odpadki 12 szt. i 3 szt. stojaków rowerowych. Stoły piknikowe przystosowane są dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Okrągły plac rekreacyjny został zamieniony na niewielki ogród sensoryczny. Wzdłuż głównej alejki zastosowano pasy roślinności (rośliny cebulowe – 13 510 szt., krzewy - 329 szt., byliny – 3 011szt. oraz 3 szt. drzew.). Wydatki w kwocie 244 378,09 zł z roku 2023 dotyczą zakup i montażu małej architektury (ławki i kosze) wraz z wykonaniem nawierzchni mineralno-żwicznej na alejkach.
c) Modernizacja alejek w Miejskim Parku Solidarności	1 814 942,00	538 449,99	Zadanie w trakcie realizacji. W 2022r. zawarto umowę na sprawowanie nadzoru inwestorskiego na kwotę 1 230 zł z terminem płatności po zakończeniu projektu. Umowa z 2022 r. na realizację inwestycji została rozwiązana z winy wykonawcy. Wykonawca przedłożył projekt budowlany, który został przyjęty i rozliczony. Koszt opracowania projekty to 54 759,99 zł. W 2023 r. zlecone zostały też badania pomiarowe w celu wykonania opinii geotechnicznej na kwotę 3 690,00 zł. W 2023 r. wszczęto kolejną procedurę przetargową w wyniku której doszło do podpisania nowej umowy na realizację inwestycji w oparciu o posiadany projekt budowlany. Termin zakończenia inwestycji wyznaczony jest na 31.01.2024r. a umowa opiewa na 2 106 491,94 zł. W roku 2023 poniesione wydatki dotyczą częściowego wykonania prac rozbiórkowych, w tym demontaż ławek, ułożenia nawierzchni z kostki betonowej na zatokach pod nowe ławki oraz wykonania nowej nawierzchni asfaltowej na alejkach w części wschodniej parku. Prace wyceniono na kwotę 480 000,00 zł.
2. Bieżące	1 106 040,00	296 045,50	
a) Wykonanie aranżacji zieleni przy ul. Nałkowskiej wraz z montażem ławek	117 900,00	46 045,50	Zadanie w trakcie realizacji. Umowa na kwotę 195 446 zł podpisana została 28.11.2023 r. a następnie aneksowana w celu wydłużenia terminu zakończenia prac do

			30.04.2024 r. W 2023 r. wydatkowano kwotę 45 000 zł , za częściowe wykonanie prac związanych z przygotowaniem terenu pod wykonanie nasadzeń. Wydatki w kwocie 1 045,50 zł dotyczą opracowania mapy do celów projektowych związanych z montażem ławek. Całkowity koszt zadania to 195 445,50 zł.
b) Zakup i montaż ławek w Miejskim Parku Solidarności	988 140,00	250 000,00	Zadanie w trakcie realizacji. Umowa podpisana w roku 2023 na kwotę 1 048 140 zł . Termin zakończenia umowy przypada na 31.01.2024r. W 2023 r. wystąpiła płatność częściowa za dostarczone ławki w ilości 68 szt.
II. Wydatki inwestycyjne nie ujęte w WPF:	466 076,00	457 595,93	
a) zakup kosiarek bijakowych	26 857,00	26 856,06	Zadanie zrealizowane. Kosiarka bijakowa z koszem FCN 160 GEOGRASS z wałkiem WOM04B-800 mm GEOGRASS. Kosiarka bijakowa na wysięgniku AGL 145 GEOGRASS z wałkiem WOM04B-1600 mm GEOGRASS
b) zakup samochodu osobowego	19 060,00	19 060,00	Zadanie zrealizowane. Zakupiono samochód marki Chevrolet model Spark rok produkcji 2011 na potrzeby TZUK do realizacji zadań statutowych jako auto dla inspektorów jeżdżących w teren w celach służbowych.
c) zakup 2 szt. garaży ocieplanych	72 077,00	72 076,10	Zadanie zrealizowane. Zakupiono 2 szt. garaży ocynkowanych ocieplonych na potrzeby zorganizowania warsztatu dla pracowników TZUK. 1 garaż ma wymiary 10m x7m i drugi 5m x 7m. Oba garaże posiadają bramy dwuskrzydłowe otwierane na zewnątrz. Posadowione są na utwardzonym kruszywem podłożu na terenie zaplecza przy cmentarzu Wartogłowcu.
d) Zakup ciągnika z osprzętem	135 500,00	128 520,00	Zadanie zrealizowane. Zakupiono ciągnik rolniczy marki NEW HOLLAND TD5030 rok produkcji 2009. Zakupiono również do niego pług do ośnieżania wraz z hydrauliką.
e) wykonanie nawierzchni utwardzonej – dojście do placu zabaw przy ul. Jaroszowickiej	28 782,00	28 782,00	Zadanie zrealizowane. Wykonano dojście do placu zabaw od strony chodnika przy ul. Jaroszowickiej 100 z ok 5,8% kątem spadku. Podczas realizacji zadania usunięto darni, wykonano podbudowę z korytowaniem i zagęszczeniem, ułożono kostkę brukową na szerokość 1,20 m oraz ułożono obrzeża betonowe, uzupełniono szczeliny i uporządkowano teren.
f) Rozszczelnienie nawierzchni Placu Baczyńskiego w Tychach	37 000,00	36 162,00	Zadanie zrealizowane. Opracowano kompletną dokumentację projektowo - kosztorysową dla realizacji inwestycji „Rozszczelnienie nawierzchni Placu Baczyńskiego w Tychach”. Dokumentacja wykonana w oparciu o koncepcję sporządzoną przez pracownika TZUK. Obecnie projekt stara się o dofinansowanie realizacji zadania ze

			środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.
g) wykonanie okładziny drewnianej –siedziska na betonowym elemencie na skwerze przy ul. Cienistej	14 400,00	14 400,00	Zadanie dotyczyło wykonanie drewnianej okładziny na istniejącym elemencie betonowym w podobnej tonacji jak pozostałe elementy utworzonego skweru przy ul. Cienistej. Do realizacji wykorzystano drewno modrzewiowe zabezpieczone lakierem bezbarwnym.
g) Zagospodarowanie terenu przy ul. Zgody (BO)	40 900,00	40 279,00	Zadanie zrealizowane. Inwestycja obejmowała przygotowanie terenu, ułożenie kamieni/ głazów zgodnie z projektem, zakup i montaż malej architektury, zakup i montaż okręgów betonowych do wykonania ścieżki oraz posadzenie roślin wg projektu na pow. ok 130 m ² i miała na celu stworzenie atrakcyjnego miejsca spotkań dla mieszkańców i poprawę estetyki otoczenia.
h) zakup piaskownicy z urządzeniem zabawowym na skwer przy ul. Cienistej	43 000,00	43 000,00	Zadanie zrealizowane. Zakupiono obrzeża piaskownicy wykonane z drewna modrzewiowego o obwodzie ok. 22 mb. wraz z urządzeniem do zabawy w piasku przeznaczonym dla dzieci powyżej 2 lat. Urządzenie jest wysokie na 1m i wykonane jest z drewna modrzewiowego z elementami stali nierdzewnej i płyty HDPE.
i) doposażenie placu zabaw w Parku Górniczym	48 500,00	48 460,77	Zadanie zrealizowane. Zakupiono urządzenie zabawowe dla dzieci starszych wyposażone między innymi w zjeżdżalnię, grę w kółko krzyżyk, przepłotnię.

5. Zadania realizowane w ramach Budżetu Obywatelskiego

W ramach zadań wyłonionych do wykonania w oparciu o **Budżet Obywatelskiego** na 2023r. Tyskiemu Zakładowi Usług Komunalnych przekazano do realizacji następujące zadania:

- „**Nasadzenia drzew przy ul. Gilów**”
- „**Nasadzenia zieleni przy ul. Szojdy**”
- „**Zakup wraz z montażem ławek i koszy w Parku Jaworek**”
- „**Zagospodarowanie terenu przy ul. Zgody**”
- „**remont placu zabaw przy ul Miodowej**”

Wszystkie zadania zostały zrealizowane i opatrzone informacjami o realizacji zadania w ramach Budżetu Obywatelskiego.

Tabela nr 24

Nazwa zadania	Plan na 31.12.2023r.	Wykonanie 2023r.	Opis wykonanych prac (etap realizacji zadania)
I. Budżet Obywatelski	631 600,00	595 600,00	
„ <i>Nasadzenia drzew przy ul. Gilów</i> ”	50 000,00	25 903,28	Zadanie zrealizowane. Zgodnie z projektem posadzono 20 szt. drzew przy ul. Gilów. Zastosowano gatunki: klon zwyczajny 10 szt., klon czerwony 7 szt., brzoza pożyteczna Doorenbos 3 szt. Przy wykonywaniu nasadzeń zastosowano urodzajną ziemię, drzewa zostały opalikowane a podłoże wysypane korą w celu zapewnienia odpowiedniej wilgotności podłoża. Wykonawca zobowiązany jest przez 1 rok od

			posadzenia do podlewania i dbania o dobrą kondycję nasadzeń w ramach udzielonej gwarancji.
„Nasadzenia zieleni przy ul. Szojdy”	66 000,00	65 811,43	Zadanie zrealizowane. Nasadzenia przy ul. Szojdy zostały wykonane zgodnie z planem nasadzeń w pasach zieleni podnosząc walory estetyczne i użytkowe ulicy. W miejscach gdzie nie było możliwości posadzenia roślin zastosowano donice. Do nasadzeń w pasie zieleni zastosowano róże okrywowe a do donic kompozycje z grójecznika, rozchodnika, ostrugi cieniutkiej oraz wrzosów. Łącznie posadzono ok. tysiąca roślin.
„Zakup wraz z montażem ławek w Parku Jaworek”	434 000,00	421 377,90	Zadanie zrealizowane. W ramach projektu zakupiono i zamontowano nową małą architekturę. Zakupiono 61 szt. ławek z oparciem, 8 szt. ławek – leżanek i 27 szt. koszy na odpadki. Ławki i kosze wykonane są ze stali i drewna egzotycznego. Stare ławki zostały zdemontowane i poddane utylizacji.
„Zagospodarowanie terenu przy ul. Zgody”	40 900,00	40 279,00	Zadanie zostało zrealizowane. Realizacja zadania odbywała się z wykorzystaniem wcześniej opracowanej koncepcji zagospodarowania terenu. Zakres prac obejmował przygotowanie terenu, ułożenie kamieni/ głazów jako elementów dekoracyjnych, zakup i montaż małej architektury oraz wykonanie ścieżki z okręgów betonowych. Teren został również wzbogacony nasadzeniami roślin (trawy ozdobne różnych gatunków, kosaciec, krwawnica – łącznie ok. 500 szt.) na powierzchni ok. 130 m ² . Zadanie to było kontynuacją działań podjętych w roku 2022. Przy ul. Zgody powstał nowy teren rekreacyjny dla mieszkańców.
„Remont placu zabaw przy ul. Miodowej”	4 700,00	4 700,00	Zadanie zrealizowane. W ramach zgłoszonego projektu dokonano naprawy urządzenia wspinaczkowego. Wymieniono całą płytę MDF wraz z uchwyty do wspinaczki.

6. Wydatki remontowe

Tabela nr 25

Klasyfikacja budżetowa	Nazwa zadania	Plan po zmianach na 2023 r.	Wykonanie za 2023 r.
	RAZEM remonty	1 076 087,00	1 075 330,34
	I. Remonty i konserwacje bieżące, w tym:	47 845,00	47 134,90
71035	a) cmentarze	9 800,00	9 096,14
	- naprawa dmuchawy spalinowej, odchwaszczarki, systemu alarmowego w pomieszczeniu socjalnym na Barwnej i BOK przy Cmentarnej, naprawa zasilania w energię elektryczną budynków socjalnych na cmentarzu, konserwacja posezonna sprzętów, naprawa szyby w traktorze.	6 725,00	6 021,14

	- opieka nad miejscami pamięci narodowej- środki z dotacji (konserwacja grobu wojennego mogiła pojedyncza: kwatera nr 1277, rząd 1, sektor A. Realizacja zadania polegała na: oczyszczeniu całego grobu; uzupełnieniu fug; zabezpieczeniu nagrobka specjalistycznymi preparatami; montażu tablic informacyjnych na tylnej ścianie grobu; konserwacji łańcucha).	2 500,00	2 500,00
	- opieka nad miejscami pamięci narodowej- środki własne	575,00	575,00
90013	c) schronisko dla zwierząt	4 300,00	4 294,22
	- naprawa instalacji wodno-kanalizacyjnej i ogrzewacza		849,73
	- naprawa samochodu służbowego		2 752,07
	- naprawa samochodu, kosiarki oraz klatek dla kotów		692,42
90017	Zakłady gospodarki komunalnej	33 745,00	33 744,54
	- naprawy samochodów służbowych		23 689,10
	- przegląd serwisowy ciągnika LOVO2M404		3 950,00
	-naprawa zamiatarki		2 366,20
	- konserwacja i naprawy kos, pił i innych narzędzi		3 739,24
	II. Remonty generalne, w tym:	1 028 242,00	1 028 195,44
90095	c) pozostała działalność	359 496,00	359 450,39
	- remonty naprawy alejek w parkach, urządzeń komunalnych, małej architektury, mostków i inne w tym:	307 981,00	307 980,39
	* konserwacja ławek w Rodzinnym Parku bł. Karoliny		6 150,00
	* konserwacja małej architektury w następujących lokalizacjach: - Rodziny Park bł. Karoliny (3 duże ławki w rejonie tężni, front tężni, taras przy fontannie, ławy przy fontannie i na placu zabaw) - Park Północny – (mostek przy wysepce, trap z ławki na wyspie) - 2 mostki nad fontanną w Rynku		28 044,00
	* kompleksowy remont mostków nad Potokiem Tyskim 2 szt. (wymieniono całą nawierzchnię trapów oraz legary - zastosowano modrzew europejski, wyczyszczono z rdzy i starych powłok malarskich konstrukcję stalową mostów i pomalowano w celu zabezpieczenia przed korozją), w tym: - „mały” mostek, w rejonie ogródków działkowych - STOWARZYSZENIE OGRODOWE "NAD POTOKIEM" PRZY UL. STAROKOŚCIELNEJ - „duży” most, w rejonie ogródków działkowych - ROD KACZENIEC / ZŁOCIEŃ PRZY UL. SPACEROWEJ		129 872,00
	* remont Kola Młyńskiego na skwerze przy Magdziejcu		11 900,00
	* remont nawierzchni wybiegu dla psów w Parku Północnym (zdjęto warstwę ziemi w miejscach, w którym wskazano linie drenażową, dokonano korytowania wraz z wywozem urobku, zamontowano drenaż francuski wraz z podłączeniem na ok 110 mb., uzupełniono ziemią teren po remoncie i zasiano trawę).		49 200,00
	* konserwacja i uzupełnienie ubytków ławkach na terenie parków i skwerów – 57 szt.		20 369,99
	* remont ławki gabionowej w Rodziny, Parku bł. Karoliny		24 300,00
	* naprawa koszy na odpadki w Parku Suble		38 144,40
	- konserwację, naprawy i usunięcia awarii fontann	46 880,00	46 880,00

	- <i>naprawa instalacji elektrycznej i oświetlenia w szalecie Rynek oraz przy al. Niepodległości (oświetlenie ewakuacyjne)</i>	2 190,00	2 145,00
	- <i>naprawa zaworu dopuszczającego wodę i konserwacja drzwi w tężni solankowej</i>	2 445,00	2 445,00
92127	d) remonty miejsc pamięci narodowej	456 220,00	456 220,00
	- <i>remont pomnika Walki i Pracy w Miejskim Parku Solidarności (kompleksowa renowacja pomnika w oparciu o przygotowany program prac konserwatorskich - czyszczenie, uzupełnianie ubytków, zabezpieczenie powłokami).</i>	456 220,00	456 220,00
92601	e) remonty, konserwacje, naprawy obiektów sportowych	212 526,00	212 525,05
	- <i>utrzymanie placów zabaw i siłowni plenerowych oraz obiektów sportowych, w tym:</i>	86 880,00	86 879,15
	* <i>bieżące konserwacje i drobne naprawy urządzeń na placach zabaw, siłowniach plenerowych i obiektach rekreacyjno-sportowych</i>		37 761,00
	* <i>naprawa urządzeń siłowych na ul. Borowej i Przejazdowej</i>		28 505,25
	* <i>naprawa urządzeń na placach zabaw ul. Boczna i Frycza Modrzewskiego</i>		4 034,40
	* <i>naprawa urządzenia siłowego surfer przy ul. Stoczniovców</i>		5 535,00
	* <i>konserwacja nawierzchni -- plac zabaw w Rodzinnym Park bł. Karoliny</i>		3 690,00
	* <i>pozostałe (naprawa huśtawki bocianie gniazdo, huśtawki wagowej, furtyki w ogrodzeniu)</i>		1 203,50
	* <i>naprawa urządzenia siłowego – motyl przy ul. Wojska Polskiego</i>		6 150,00
	- <i>remont nawierzchni na placu zabaw - Rodziny Park bł. Karoliny (usunięto warstwę poliuretanu, zamontowano maty przerostowe z geowłókniną pod urządzeniami wymagającej bezpiecznej nawierzchni oraz w strefie bezpiecznej urządzeń, uzupełniono pozostałą część ziemią żyzną posiano trawę na całej nawierzchni).</i>	120 946,00	120 945,90
	- <i>remont placu zabaw przy ul Miodowej (BO) naprawa uchwytów na ścianie wspinaczkowej</i>	4 700,00	4 700,00

7. Wydatki Rad Osiedlowych

W planie Tyskiego Zakładu Usług Komunalnych na rok 2023 ujęte były również wydatki Rad Osiedla F-6, „Ogrodnik” oraz „Żwaków” w łącznej kwocie **7 040,00 zł**. W okresie sprawozdawczym wydatkowano 97 % środków.

Tabela nr 26

Lp.	Wyszczególnienie	Plan wg uchwały	Plan po zmianach	Wykonanie w zł	% Wyk.
1.	Zakup materiałów i wyposażenia 900-90004-4210	6 740,00	7 040,00	6 834,48	97
	- wydatki RO- F-6	160,00	160,00	0,00	-
	- RO Żwaków (zakup drzew)	6 080,00	6 080,00	6 048,00	99
	- wydatki RO Ogrodnik (zakup kory, roślin)	500,00	800,00	786,48	98
2.	Zakup materiałów i wyposażenia 900-90095-4210	0,00	810,00	809,92	100
	- wydatki RO Ogrodnik: budki łęgowe, poidelko	0,00	810,00	809,92	100
	RAZEM Rady Osiedla	6 740,00	7 850,00	7 644,40	97

8. Informacja o zastosowanych ulgach w spłacie należności

Tyski Zakład Usług Komunalnych w okresie sprawozdawczym zastosował ulgi w spłacie należności:

A. wobec osób fizycznych

a) związane z pobytem w Izbie Wytrzeźwień poprzez:

- umorzenia należności wobec osób, które zmarły, na łączną kwotę	-	0,00 zł
- umorzenie na skutek przedawnienia na łączną kwotę	-	5 043,37 zł
- umorzenie ze względu na bezdomność na łączną kwotę	-	0,00 zł
- umorzenie ze względu na bezskuteczność na łączną kwotę	-	540,34 zł
- umorzenie na decyzją dyrektora na wniosek na kwotę	-	0,00 zł

b) związane z należnościami ubocznymi

- umorzenie kosztów egzekucyjnych na kwotę	-	0,00 zł
--	---	---------

c) związane z najmem stanowisk handlowych

- umorzenie należności głównej na kwotę	-	2 878,80 zł
---	---	-------------

d) związane z opłatami cmentarnymi

- umorzenie należności głównej	-	1 339,28 zł
- rozłożenie na raty należności głównej	-	1 765,50 zł

e) związane z opłatą za pobyt psa w schronisku

- umorzenie należności głównej	-	1 461,89 zł
- rozłożenie na raty należności głównej	-	0,00 zł

f) związane z naliczonymi odsetkami od umorzonych należności

- odsetki od najmu (targowiska al. Bielska i Piłsudskiego)	-	2 478,82 zł
- odsetki od najmu stanowiska handlowego przy cmentarzu	-	440,69 zł
- odsetki od opłaty za psa	-	961,37 zł
- odsetki od opłat cmentarnych	-	1 136,53 zł

Łączna kwota zastosowanych ulg w spłacie wyniosła **18 046,59 zł**, w tym:

- dotyczących należności o charakterze publicznoprawnym	-	5 583,71 zł
- dotyczących należności o charakterze cywilnoprawnym	-	12 462,88 zł

9. Podpisy

Barbara Skotniczy

.....

Główny Księgowy

Agnieszka Lyszczok

.....

Dyrektor

.....

Pieczczę jednostki